

OPINNÄYTETYÖ

” Ei leimaavia kerhoja”

Asukasosallisuus ja yhteiskehittäminen Petosen asuinalueen kehittämisen tukena.

Sini Viertokangas

Yhteisöpedagogi (AMK)

Järjestö ja nuorisotyö

(210 op)

11/2021

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Järjestö- ja nuorisotyö

Tekijät: Sini Viertokangas

Opinnäytetyön nimi: ” Ei leimaavia kerhoja ”, Asukasosallisuus ja yhteiskehittäminen Petosen asuinalueen kehittämisen tukena

Sivumäärä: 42 ja 10 liitesivua

Työn ohjaaja: Kristiina Vesama

Työn tilaaja: Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry

Eriarvoisuuden vähentäminen ja syrjäytymisen estäminen ovat Sirkkulanpuiston toimintayhdistyksen suurimpia arvoja ja pysyvää toimintaa Kuopion Petoselle on yhdistys haaveillut pitkään. Olin opinnäytetyöni aikana hankeohjaajana Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry:n Petosen Apu ja Tuki-hankkeessa, joten käytin kehittämistyössäni hyödyksi ohjaajan työssäni tutuksi tullutta asuinalueen toimijoiden kesken toimivaa verkostoa ja tutustuin samalla Petosella asuviin syrjäytymisuhan alla oleviin henkilöihin. Suoritin Petosen asuinalueella asuville henkilöille kyselyn, jonka tarkoituksena oli saada ajantasaista tietoa siitä, millaisia palveluja ja toimintoja asuinalueelle kaivattaisiin. Kyselyn tulokset alueen toimijoiden verkostopalaverissa elokuussa 2021, jolloin tarkoitus oli saada ajantasainen tieto alueen toimijoille asukkaiden toiveista koskien uusien tai vanhojen toimintojen kehittämisestä.

Opinnäytetyön tavoitteena oli edistää asukasosallisuutta hyödyntäen Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry:n tietoutta asuinalueelle toivotuista palveluista ja toimintamalleista, joita voisi jatkossa hyödyntää pysyvän toiminnan juurruttamiseen palveluiden ja toimintojen kohdentuessa siihen tarpeeseen, mihin alueen asukkaat sen kokevat tärkeimmäksi. Toinen tavoite opinnäytetyölle oli alueen toimijoiden verkoston kanssa yhteiskehittää asukastoimintaa kyselyssä esiin nousseiden vastausten pohjalta. Pää tavoite alueen kaikilla toimijoilla on sama: eriarvoisuuden vähentäminen Petosen asuinalueella.

Kyselyn tuottama tieto asukkaiden toiveista toimintoja ja palveluja vahvisti alueen toimijoiden aiempaa käsitystä siitä, että erityisen suuri tarve Petosella olisi matalan kynnyksen kohtaamispaikalle, asukastupatoiminta alueella lakkautettiin vuonna 2020. Suurin osa kyselyyn vastanneista haluaisi osallistua enemmän liikunta- ja kulttuuripainotteisiin tapahtumiin, joita alueen toimijat pystyisivät yhteistyössä muiden tahojen kanssa järjestämään. Kyselyn suurin arvo on vapaan palautteen osiossa, leimautumisen pelko estää osallistumasta alueen jo olemassa oleviin palveluihin.

Arvokas tieto kyselystä jää Sirkkulanpuiston toimintayhdistykselle ja alueen toimijoille konkreettiseksi työkaluksi uusien toimintojen ideoimiseen, osallisuuden lisäämiseen, eriarvoisuuden ja syrjäytymisen estämiseen ja yhteiskehittämiseen yli sektorirajojen.

Asiasanat: asukaosallisuus, yhteiskehittäminen, syrjäytyminen, yhdenvertaisuus

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Community Educator, NGO and Youth Work

Author: Sini Viertokangas

Title: “ No stigmatizing clubs “, Resident participation and co-development in support of the development of Petonen's residential area

Number of Pages: 42 and 10 attachment pages

Supervisor: Kristiina Vesama

Commissioned by: Sirkkulanpuisto non-profit organization

Reducing inequality and preventing exclusion are the greatest values of the Sirkkulanpuisto non-profit organization and they have long dreamed of permanent activities for the Kuopio Petonen. During my thesis process, I was a project worker in the Sirkkulanpuisto non-profit organization's Petonen Help and Support- project. I used the network of residential area actors and became familiar with them. At the same time got to know people at risk of exclusion living in Petonen. I conducted a survey of people living in the Petonen residential area, the purpose of which was to obtain up-to-date information on what kind of services and activities would be needed in the residential area. The results of the survey were presented at the network meeting of the actors in the area in August 2021. The purpose was to get up-to-date information to the actors of the area about the wishes of the residents regarding the development of new or old activities.

The aim of the thesis was to promote resident participation by utilizing Sirkkulanpuisto non-profit organization's knowledge of the services and operating models desired in the residential area. These could be used to establish permanent activities when services and activities focus on the needs of the area's residents. Another goal of the thesis was to co-develop residents' activities with the network of actors in the area on the basis of the answers received in the survey. The main goal for all actors in the area is the same: to reduce inequality in the Petonen residential area.

The information provided by the survey on residents' wishes for activities and services confirmed the previous perception that Petonen would have a particularly high need for a low-threshold meeting place. The greatest value of the survey is in the free feedback section, which showed that the fear of stigmatization prevents participation in the area's existing services.

Valuable information from the survey remains a concrete tool for Sirkkulanpuiston non-profit organization and actors in the area to come up with new activities, increase inclusion, prevent inequality and exclusion and co-develop cross-sectoral boundaries.

Keywords: resident participation, co-development, inequality, exclusion

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	5
2	TILAAJAN ESITTELY JA OPINNÄYTETYÖ.....	7
	2.1 Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry.....	7
	2.2 Petonen asuinalueena.....	10
	2.3 Opinnäytetyön tarve ja tavoitteet.....	12
3	TIETOPERUSTA.....	15
	3.1 Eriarvoisuudesta, segregaatiosta ja syrjäytymisriskistä.....	15
	3.2 Asukasallisuudesta ja yhdenvertaisuuden kokemuksesta.....	17
	3.3 Yhteiskehittäminen kansalaisyhteiskunnassa.....	19
4	KEHITTÄMISTYÖN MENETELMÄT.....	22
	4.1 Google Forms-kysely.....	22
	4.2 Yhteiskehittäminen alueen toimijoiden kanssa.....	23
5	KYSELYN ANALYSOINTI JA TULOKSET.....	25
	5.1 Taustatietoa vastaajista.....	26
	5.2 Kyselyn tulokset.....	27
	5.3 Vapaasta palautteesta poimittua.....	30
	5.4 Tulosten esittely Petosen alueen toimijoille.....	32
6	POHDINTA JA ARVIONTI.....	35
	6.1 Pohdintaa.....	35
	6.2 Arviointi opinnäytetyöprosessista ja eettisyyden toteutumisesta.....	37
	LÄHTEET.....	41
	LIITTEET.....	44

1 JOHDANTO

Petonen on yksi Kuopion kaupungin suurimmista asuinalueista, se sijaitsee n.10 kilometriä kaupungin keskustasta ja sen väestö on 14 790 henkilöä (Kuopion kaupunki 2021a). Petosen asuinalueen ydin sijaitsee Pyörönkaarella, jonka keskiössä on enimmäkseen vuokrakohteina olevia kerrostaloasuntoja, Petosen alueen palvelut, kuten kaupat, päiväkodit, koulut ja kirjasto keskittyvät lähinnä Pyörönkaarelle tai sen välittömään läheisyyteen.

Kun paikallisten kanssa puhuu Petosesta lähiönä, kuulee usein puhuttavan vain sen huonoudesta. Syitä tällaiseen ajatteluun on varmasti useita, mutta oletan itsekin Petosella hetken asuneena kyseen olevan osittain Petosen saamasta mainehaitasta. Alue mielletään halvan vuokratasonsa takia lähiöksi, jonne keskittyy maahanmuutto ja yleinen vähävaraisuus, jotka näkyvät puolestaan alueen katukuvassa. ” Ei ainakaan Petoselle ”, on vastaus, jonka kuulee usein keskustelussa, jossa pohditaan, minne asuinalueelle Kuopiossa olisi hyvä muuttaa.

Opinnäytetyöni aikana olin työsuhhteessa Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry:llä, jonka uusin hanke, Petosen Apu ja Tuki-hanke, sijaitsi keskeisellä paikalla Pyörönkaarella. Petosella asuivien, varsinkin heikompiosaisen väestön tilanne oli tullut minulle tutuksi jo ennen opinnäytetyöprosessini aloittamista, joten opinnäytetyön aihevalinta alueen kehittämisen hyväksi tuntui siitä syystä luontevalta. Petosen Apu ja Tuki- hankkeen hankesuunnitelman mukaisesti tavoitteisiin kuului osallisuuden ja toimijuuden edistäminen Petosen asuinalueella ja opinnäytetyöni alueelle suunnatusta asukaskyselystä tuntui palvelevan parhaiten tarkoitusta saada ajantasaista tietoa alueen asukkailta siitä, millaisia toimintamuotoja tarvittaisiin alueelle nyt ja tulevaisuudessa (Työ- ja elinkeinoministeriö 2021).

Työni hankeohjaajana nimenomaan tietyille asuinalueelle keskittyvässä hankkeessa oli merkittävässä roolissa omassa halussani vähentää eriarvoisuuden kokemusta Petosen alueen asukkaissa, erityisesti jo syrjäytymisuhan alla olevien asukkaiden keskuudessa. Työn tuoma kokemus siitä, että asiakkaiden osallistuminen toimintoihin ja ryhmiin oli selkeästi parempaa ja sitoutuneempaa, kun toiminnot toteutettiin asiakkaiden toiveiden pohjalta, toimi pohjaideana asukasosallisuuden näkökulman hyödyntämiseen opinnäytetyössäni. Tiedonkeruu alueen asukkailta itseltään toimintojen ja palveluiden toimivuudesta ja tarpeesta mahdollistaisi yhteiskehittämisen, joka parhaassa tapauksessa auttaisi toimijoita ja alueen asukkaita löytämään ja kohdentamaan ne toimivimmat ratkaisut ja uudet ideat alueen hyväksi tehtävälle kehittämiselle eriarvoisuuden kokemuksen vähentämiseksi.

Opinnäytetyöprosessi alkoi helmikuussa 2021, jolloin sovimme Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry:n toiminnanjohtaja Petri Ruuskasen kanssa tavoitteista ja aikataulusta kehittämistyöleni. Tavoitteeksi asetui ajantasaisen tiedon kerääminen alueen asukkailta ja tiedon hyödyntäminen yhteiskehittämiseen alueen toimijoiden verkostossa. Työ muuttui matkan aikana paljon, alun perin tiedonkeruuseen olisi kuulunut myös alueella toimivien kolmannen sektorin tahojen ryhmähaastattelu ja jalkautuminen osana kyselyä, mutta vallitseva pandemiatilanne muutti suunnitelmia. Lopulta kysely julkaistiin huhtikuussa 2021 verkossa ja tulokset esittelin alueen toimijoille verkostopalaverissa elokuussa 2021. Työsuhteeni hankkeessa tuli päätökseen elokuussa 2021, joten kyselyn tulosten pohjalta yhteiskehittämistä konkreettisella tasolla en päässyt kokeilemaan.

Asukaskyselyn tulokset antoivat ajantasaista tietoa siitä, millaista toimintaa alueen asukkaat itse haluaisivat, jotta eriarvoisuuden kokemus vähenisi. Alueen toimijoilla oleva hiljainen tieto sai vahvistusta siitä, miten asukastupatoiminnan ja muiden olemassa olleiden palveluiden päättyminen Petosella oli asukkaisiin vaikuttanut. Suurin osa vastanneista haluaisi osallistua matalan kynnyksen toimintoihin, mutta ajantasainen tieto toimintojen ajankohdista ei ollut tiedossa. Tuloksista saatua dataa pystytään jatkojalostamaan Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry:n toimesta uusien toimintojen suunnitteluun ja konkreettinen näyttö asukasosallisuudesta näyttäytyisi todisteena rahoittajalle uusien hankkeiden hakemisvaiheessa

2 TILAAJAN ESITTELY JA OPINNÄYTETYÖ

Kehittämistyöni taustojen ymmärtämiseksi on ymmärrettävä opinnäytetyöni tilaajana toimivan yhdistyksen työn merkitys kolmannen sektorin toimijana Kuopiossa ja miksi juuri Petosen asuinalueen kehittäminen on valikoitunut opinnäytetyöni kohteeksi.

2.1 Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry

Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry on kuopiolainen kansanterveysjärjestö, joka on aktiivisesti mukana sosiaalipalveluiden tuottamisessa ostopalveluna alueellisesti. Järjestö tarjoaa monimuotoisia ja monipuolisia asumispalveluita kohdennetusti mielenterveys- ja päihdeongelmista kärsiville aikuisille. Asumispalvelujen lisäksi on järjestöllä kansalaistoimintaan perustuvaa laajaa kehittämis- ja kokeilutoimintaa, jonka ensisijaisena tavoitteena on ehkäistä syrjäytymistä ja asunnottomuutta. (Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry 2019).

Yhdistys tekee paljon työtä huono-osaisuudesta ja erilaisista sosiaalisista ongelmista kärsivien ihmisten eteen ja pyrkii toiminnallaan jatkuvasti vastaamaan ympäristöstään esille nousseisiin tarpeisiin, tavoitteenaan edistää ja ylläpitää yksilön sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyä ja tarjota asiakkailleen mahdollisuus itsenäiseen asumiseen tukemalla siihen liittyvää harjoittelua ja kannustamalla omatoimisuuteen. Huono-osaisuus on moninainen yhteiskunnan ilmiö ja usein yksilötasolla usean ongelman kasautuma, joka näyttäytyy vajeena hyvinvoinnissa, elämänhallinnan ongelmassa, riippuvuuksissa ja köyhyydessä. Yksilön toimijuuden edistäminen on Sirkkulanpuiston toimintayhdistyksen toiminnan ydinajatuksista. (Kainulainen 2016; Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry 2019).

Tukiasumisen palvelut on tarkoitettu sellaisille henkilöille, jotka tarvitsevat tukea, neuvoa ja ohjausta asumiseensa, elämänhallintaansa ja yhteiskuntaan kiinnittymiseen päihde- ja/tai mielenterveysongelmiensa takia. Asumispalveluiden toimivuus perustuu kuntouttavaan asumisuunnitelmaan ja vuokrasopimukseen. Jokainen asiakas saa tulla kohdatuksi yksilönä ja tilannekohtaisesti aina tarkastellaan avun ja tuen tarve. Tuettuun asumiseen on mahdollisuus kahdessa toimipisteessä. Sateenkaaritalon päiväkeskus Kuopion Linnanpellolla ja Likolahden asuinyhteisö Kuopion Kellolahdessa. Sateenkaaritalossa on kahdeksan tukiasuntoa ihmisille, jotka tarvitsevat päivittäin erityisesti tukea omien asioidensa hoitamiseen ja elämänhallintaan kodin lisäksi. Lisäksi samassa osoitteessa on päiväkeskus, joka on kaikille avoinna arkisin ja

siellä on mahdollisuus saada aamukahvia, aamupalaa, päiväkahvia, lukea päivän lehdet ja keskustella asioista ohjaajien, talon asukkaiden ja muiden päiväkeskuksessa kävijöiden kanssa. (Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry 2019.)

Likolahden asuinyksikkö on keski-ikäisille ja ikääntyville alkoholiongelmallisille miehille suunnattu asuinyhteisö, jossa on tuetun asumisen ja kuntouttavan tukipalvelun mahdollisuus. Asuinyhteisössä on kymmenen pientä rivitaloasuntoa, joissa jokaisessa on tupakeittiö ja suihkullinen wc, asukkaiden yhteiskäytössä on järven rannalla sijaitseva rantasauna. Pihapiirissä sijaitsee erillinen rakennus päiväkeskukselle, jossa on mahdollisuus nauttia aamupala ja päiväkahvi arkisin. Lounaan voi omakustanteisena tilata. Päiväkeskuksella on valmius asukkaidensa vaatehuoltoon ja asukkailla on mahdollisuus verstaan käyttöön. (Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry 2019.)

Likolahdessa on arkisin paikalla vähintään kaksi sosiaali- ja terveysalan koulutuksen saanutta työntekijää, jotka tapaavat asukkaat kaksi kertaa päivän aikana. Tämän lisäksi asukkailla on ympärivuorokautinen turvapalvelu. Jokaisella asukkaalle räätälöidään omakohtaiset suunnitelmat, joissa otetaan huomioon henkilökohtaiset tarpeet, voimavarat ja tavoitteet asumisen ja kuntoutumisen suhteen. Asuinyhteisössä työskentelee yhdistyksen työntekijöiden lisäksi, muita työllistettyjä henkilöitä sekä työharjoittelujaan suorittavia sosiaali- ja terveysalan opiskelijoita. (Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry 2019.)

Asumispalveluiden lisäksi Sirkkulanpuiston toimintayhdistyksellä on käynnissä neljä hanketta, joiden toiminnan tavoitteina on edistää osallisuutta ja vähentää eriarvoisuutta heikommassa asemassa olevien, syrjäytymisvaarassa olevien tai jo syrjäytyneiden ihmisten arjessa. Nopean toiminnan joukot ovat STEA:n rahoittama vapaaehtoistyönhanke, jonka turvin tarjotaan Kuopion heikoimmassa asemassa oleville väestöryhmille merkityksellistä toimintaa, lisätään heidän hyvinvointiaan ja arjen hallintaa, parannetaan sosiaalisia verkostojaan ja osallisuuden kokemustaan. Hankkeen toimitila Keltsu sijaitsee aivan Kuopion keskustassa ja on matalan kynnyksen päihteet salliva kohtaamispaikka, joka tarjoaa arkeen sisältöä ja sosiaalisia kontakteja. Keltsun toimitilat ovat arkisin avoimesti auki, jolloin voi tavata vertaisiaan, hoitaa virastoasioita ja tulla kohdatuksi yhdenvertaisena. Lisäksi hankkeen toimintaan kuuluu keskeisesti erilaiset ryhmätoiminnot ja osallisuutta ja yhteiskuntaan kuuluvuutta lisätään erilaisilla retkillä kulttuuri- ja urheilutapahtumiin. Hankkeen kaikki toiminnot ovat maksuttomia kävijöilleen. (Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry 2019.)

TuNe - Elämä vireeseen-hanke 2018–2021 on Sirkkulanpuiston toimintayhdistyksen tuki- ja neuvontatyön hanke, jonka rahoittajana toimii STEA. Hankkeen tavoitteena on tukea jalkautuvan tuki- ja neuvontatyön avulla haastavissa elämäntilanteissa olevien henkilöiden elämänlaatu- ja -hallintaa, käytännössä kohderyhmää ovat pääsääntöisesti yli 30-vuotiaat asunnottomat tai sen uhasta kärsivät henkilöt. TuNe – hanke on osa Arvokas-ohjelmaa, jonka tarkoituksena on vähentää eriarvoisuutta ja vahvistaa osallisuutta. Hankkeessa tarjotaan asiointiapua, apua palveluihin ohjautumiseen sekä apua mielekkäiden ajankäyttötapojen löytymiseen. TuNe-hankkeessa työskentelee kolme vakituista ohjaajaa, joiden työskentelyn viitekehysenä on traumainformoitu kohtaaminen. (Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry 2019).

TERVE! muutos – hanke on muutokseen motivoiva kokemusasiantuntijan vastaanottopiste, joka tarjoaa matalan kynnyksen mahdollisuuden puhua ja tulla kuulluksi joko oman tai läheisen päihdeongelmasta tai muusta riippuvuudesta. Hankkeessa työskentelee päihdetyön ammattitutkinnon suorittanut koulutettu kokemusasiantuntija, joka auttaa yhdessä asiakkaan kanssa ottamaan ensiaskeleet elämäntapojen muutosta kohti. Hankkeella on EU-osarahoitus ja Etelä-Savon ELY-keskus toimii kansallisena rahoittajana. Kuopion kaupunki on mukana rahoittamassa hanketta KAKE-ohjelman kautta, joka on Kestävää kasvua ja työtä 2014-2020-rakennerahaston ohjelma, jolla rahoitetaan kansalaistoimijalähtöistä kehittämistä täydentämään nykyisiä palveluja (Kuopion Kaupunki 2021b). (Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry 2019).

PATu-hanke eli Petosen Apu ja Tuki- hanke on Sirkkulanpuiston toimintayhdistyksen perustama tuki- ja ohjauspiste, joka sijaitsee Kuopion Petosella. Hankkeen avulla tuetaan kuopiolaisia syrjäytymisvaarassa olevia tai jo syrjäytyneitä henkilöitä, jotka kärsivät päihde- ja mielen-terveysongelmista, asunnottomuudesta tai sen uhasta, sekä/tai pitkäaikaisesta köyhyydestä. Ohjausta tarjotaan asiointiapuun, tietokoneiden käyttöön ja mielekkään harrastustoiminnan/tekemisen löytymiseen. Matalan kynnyksen päihteet sallivalla tukipisteellä vastataan siihen tarpeeseen, mikä on henkilön elämäntilanteen kannalta keskeisintä. Hankkeen tavoitteena on ohjata ja auttaa erilaisten kuntouttavien ja valmentavien toimintamuotojen piiriin, lisätä osallisuutta sekä tukea päivittäisissä ongelmatilanteissa. Toimintaa rahoittaa Euroopan Sosiaalirahasto ja lisäksi hanke on saanut rahoitusta Etelä-Savon ELY-keskukselta ja Kuopion kaupungin KAKE-ohjelmalta. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2021; Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry 2019).

Opinnäytetyöni aikana olin työsuhhteessa viimeisimpänä mainitussa Petosen Apu ja Tuki-hankkeessa toisena hankeohjaajana. Sirkkulanpuiston toimintayhdistyksen toiminnassa mukana oleminen ja toiminnan kehittäminen tulivat minulle tutuksi työnkuvan puolesta. Työkentältä opittu

ammattillinen osaaminen omalta osaltaan toimi tukena kokonaiskuvan ymmärtämiseen kehittämisen tarpeesta. Ihmisten aito kohtaaminen vahvisti myös omaa haluani edistää osallisuutta heikompiensaisten kuopiolaisten keskuudessa ja sen myötä opinnäytetyöprosessista tuli myös henkilökohtaisesti tärkeä kehittämistyö.

2.2 Petonen asuinalueena

Petosen asuinalue sijaitsee n.10 kilometriä Kuopion keskustasta etelään ja siellä on arvioitu asuvan n. 13 600 asukasta (Kuopion kaupunki 2021c). Asuinalueen rakentamisprojekti alkoi hiljalleen 1980-luvulla, kun alueesta julkaistiin osayleiskaavaluonnos, kaavoittamisen ajankohtaan vaikutti Kuopion kaupungin silloinen väestönkasvun ennuste. Petoharjut-nimeä kantavan kaupunginosan rakentamisesta vastasi projektimestari Juhani Mikkonen. (Kytöjoki, 2019, 11).

Petosen alueen kaavoitukseen haettiin ideoita laajemmin, joten alueen rakentamisen suunnittelua varten järjestettiin arkkitehtikilpailu, johon osallistui viisikymmentä osanottajaa. Suuri vaikutus alueen rakentamiselle oli myös Pelastusopiston perustaminen Kuopioon. Lapsiperheiden muuttoliike keskustasta taajamiin vaikutti siihen, etteivät kaikki oppilaat mahtuneet enää jo lähialueella sijaitsevaan, kerran jo lakkautusuhan alla olleeseen Pitkälahden kouluun, joten projektipäällikön virkaa toimittanut Heikki Ryyänen anoi opetusministeriöstä valtionavustusta Pyörön ala-asteen rakentamiselle. (Kytöjoki, 2019, 10–13).

1900-luvun laman myötä asuntotuotanto vaihtui vuokra-asuntojen rakentamiseen, jonka seurauksena Petoselle valmistui paljon vuokra-asuntoja (Kytöjoki 2019, 19). Yleistä niille lähiöille, jotka rakentuvat kaupunkikeskuksen ulkopuolelle ja ovat vuokra-asuntovoittoisia on se, että ne saavat helposti huonon leiman itseensä. Suomessa on vahvasti ” kodinomistusyhteiskunta ”, joten varsinkin kunnan vuokra-asunnoissa asumista pidetään yleismaallisesti merkinä siitä, että on elämässään epäonnistunut. Vuokra-asuntoja täynnä olevat lähiöt ja niiden sosioekonomiset asemat ovat selkeästi keskusta-asumisen keskiarvojen alapuolella ja sen lisäksi ne ovat etnisesti moninaisia. (Junnilainen 2019, 10).

Tämäntyyppisten lähiöiden suurin huolenaihe johtuu kaupunkien segregoitumisesta, jossa joidenkin alueiden sosioekonominen asema paranee ja joidenkin ei. Ne alueet, joilla asema ei parane, alkavat eriytyä ja saavat usein kyseenalaisen maineen huono-osaisten keskittymänä. Tällainen sosiaalinen eriarvoistuminen ruokkii itseään, eriytyminen ja alueen ihmisten syrjäytymi-

nen kasvattaa alueen työttömyyslukemaa ja laskee koulutustasoa. Usein näissä nk. ongelmalähiöissä itse asuvat ovat hyvinkin tyytyväisiä asuinalueeseensa ja puolustavat tai puolustelevat asuinlähiönsä mainetta (Junnilainen, 2019, 11-12).

Vuonna 2006 Petosen asuinalue kuitenkin valittiin kolmanneksi parhaaksi asuinalueeksi Suomen paras asuinalue- kilpailussa. Asiantuntijaraati totesi seuraavaa:

” Petonen on kaupunki kaupungissa runsaine palveluineen, hyvine liikenneyhteyksineen ja mukavine ihmisineen.” (Kytöjoki 2019, 152).

Tuolloin Jouni Turunen toimi Pitkälähti-Petosen asukasyhdistys ry:n puheenjohtajana ja kommentoi myöhemmin asukasyhdistyksen toimintaa niin, että asukasyhdistyksen pitäisi olla enemmän esillä ja näkyvillä, jotta ihmiset ymmärtäisivät, mitä kaikkea asukasyhdistys voi tarjota. Erityisesti vähempiosaisille, vähempivaraaisille ja avun tarvitsijoille tulisi viedä niitä palveluita, joita pystytään tarjoamaan. (Kytöjoki 2019, 153).

Pitkälähti-Petosen asukasyhdistys perustettiin 03.10.1988 (Kytöjoki 2019, 22). Yhdistyksen laatimien sääntöjen mukaan sen toiminnan päätavoite on aktivoita alueen asukkaita toimimaan monipuolisten palveluiden, viihtyisän asumisen ja terveellisen ympäristön puolesta ja edistää myös alueellista asukastoimintaa. Asukasyhdistyksen pyrkimyksenä on seurata alueen asumiseen ja ympäristöön liittyviä asioita ja vaikuttamaan päätöksentekoon toimimalla asukkaiden etujärjestönä erityisesti kaupungin toimintojen suuntaan. Toiminta rahoitetaan julkaisemalla Petonen-lehteä ja ylläpitämällä Pinarin kahviota Petosen vapaa-ajantiloissa. (Pitkälähti-Petosen asukasyhdistys ry 2021).

Asukastoiminta on suunnattu kaikenikäisille asukkaille hyvinvoinnin ja monipuolisen osallisuuden, monikulttuurisuuden ja vapaaehtoisen kansalaistoiminnan edistämiseksi, joten kaikki asukasyhdistyksen järjestämät tapahtumat, tilaisuudet ja ryhmät ovat maksuttomia ja kaikille alueen asukkaille avoimia. Vuonna 2021, yhdistyksen tarkoitus on kerätä tietoa asukkailta ja osallistua resurssien mukaan Litmasenlammen puiston alueen saneerausprojektiin esimerkiksi talkoilla. (Pitkälähti-Petosen asukasyhdistys ry 2021).

2.3 Opinnäytetyön tarve ja tavoitteet

Petosen Apu ja Tuki-hanke on osa Sirkkulanpuiston toimintayhdistyksen suunnitelmaa olla rakentamassa pysyvää kansalais- ja vapaaehtoistoimintaa Kuopion Petoselle. Alueella on paljon avun tarvisijoita, mutta niukasti yhteisöllisiä toimijoita, jotka voisivat organisoida sosiaalialan apua. Koska yhdistyksen arvoihin kuuluvat yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus, tasa-arvo, ihmisarvo ja luovuus, yhdistys haluaa tarjota asunnottomille, päihde- ja mielenterveysongelmista kärsineille mahdollisuuksia saada oma äänensä kuuluuksi, edistämään tasa-arvoa eri väestöryhmien kesken, turvata ihmisarvoinen elämä kaikille ja kehittää uusia toimintatapoja eri alueilla ilmeneviin tarpeisiin. (Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry 2021).

Petosen asuinalueen kehittämistä on useiden vuosien ajan edistetty useiden eri toimijoiden toimesta. Pelottaako Petosella-seminaari järjestettiin 19.10.2011 Pitkälähti-Petosen asukasyhdistyksen toimesta. Jo tuolloin seminaarissa pohdittiin alueen ongelmia ja myönteisen mielikuvan luomista alueesta. Niiralan Kulman asukaspalvelupäällikkö Päivi Vannisen mukaan päihdeongelmat olivat näkyvissä katukuvassa iltaisin ja viikonloppuisin. Seminaarissa pohdittiin myös Petosen alueen nimen ja median ns. revittelyn Petosen ongelmista vaikuttavan negatiivisesti mielikuvaan asuinalueesta kuopiolaisten keskuudessa. (Kytöjoki 2019, 191–193).

Alkuvuodesta 2012 järjestettiin toinen verkostopalaveri nimeltään Kipeitä kohtia. Asukasyhdistyksen silloinen puheenjohtaja Riitta Katajamäki jakoi osallistujat ryhmätehtäviin, joissa pohdittiin asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien parantamista, palveluiden tarvetta ja myönteisen imagon luomista alueesta. Katajamäki kirjoitti Petosen Lehteen verkostopalaverista seuraavasti:

” Kokousväkeä puhutti myös aikuisten, etenkin miesten syrjäytyminen, joka näkyy katukuvassa päihtyneiden parveiluna Pyörönkaaren ostoskeskuksen tuntumassa. Miten voisimme saada kontaktin näihin ihmisiin, joilla päivittäisen pullon saaminen on elämän tärkein asia – kun kaikki muu, perhe, lapset, työpaikka ja tulevaisuus tuntuu olevan menetetty? Kunnalliset palvelut ovat kaukana, mm. aikuissosiaalityön vastaanotto keskustassa, samoin päihde- ja mielenterveyspalvelut.” (Kytöjoki 2019, 195–196).

Pitkälähti-Petosen asukasyhdistys lähti vetämään Osallisuushanketta 1.9.2015. Hankkeen toimintamalli kehitettiin alueella aiemmin toimineen Settlementti Puijolan toiminnan yhteydessä

Kotikulmalla, joka oli asukasyhdistyksen asukastuvan lisäksi toinen asukastupa, josta sai systemaattisesti organisoitua apua keskittyen kävijöidensä elämänhallintaan. Rahoitusta haettiin useamman vuoden ajan ja lopulta sen myönsi Euroopan sivistysrahasto. (Kytöjoki 2019, 215–2016; Työ- ja elinkeinoministeriö 2017).

Kalliit tilavuokrat osoittautuivat isoksi esteeksi, mutta lopulta yhteistyö Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry:n kanssa mahdollisti toiminnan aloittamisen. Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry:n Miten selvitä seuraavaan päivään? -hanke oli enemmän ryhmämuotoista ja Osallisuus-hanke yksilötyötä, silloinen Settlementti Puijolan toiminnanjohtaja Anne Ruuskanen oli sitä mieltä, että hankkeiden toimiminen samoissa tiloissa vahvisti tunnetta ihmisen kokonaisvaltaisesta kohtaamisesta. (Kytöjoki 2019, 213, 220).

Toimitilaa ryhdyttiin kutsumaan Pömpeliksi ja kahden hankkeen yhteistyö sujui hyvin, mistä kertonee edelleen paikallisten lämminsävyinen puhe toimintaan liittyen. Miten selvitä seuraavaan päivään? -hanke loppui vuonna 2016 ja Osallisuushanke seuraavana vuonna. Läheisenä yhteistyökumppanina toiminut Kallaveden seurakunnan diakoniatyö jatkoi tämän jälkeen samantyylistä toimintaa Pulinapajan muodossa vuodesta 2018 alkaen omissa tiloissaan. Asukastupatoiminta loppui Petosen asuinalueelta kokonaan vuonna 2020 (Mattila 2020). Kuopion kaupunki on kehittänyt kuitenkin asukastoimintaa vuoden 2021 aikana asuinalueiden lähikirjastoissa tietyillä asuinalueilla, mutta Petosen asuinalue ei kuulunut pilottivaiheeseen. Monipuolisen toiminnan ja laajempien aukiolojen mahdollistamiseksi Kuopion kaupunki on esittänyt toiveen eri alojen järjestöjen tulemisesta mukaan asukastoiminnan järjestämiseen. (Kuopion Kaupunki 2021c; Kytöjoki 2019, 220–227; Kuopion Ev.lut. seurakunta 2021).

Kehittämistyön tarve oli siis olemassa jo Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry:n mielessä jo paljon kauemmin ennen opinnäytetyöprosessin aloittamista. Keskustellessamme Sirkkulanpuiston toiminnanjohtajan Petri Ruuskasen kanssa, oli varsin luontevaa yhdistää kehittämistyöni osaksi työtäni Petosen Apu ja Tuki- hankkeessa ja samalla edistää yhdistyksen tavoitetta uusien toimintamallien ideoimisesta ja alueen asukkaiden toimijuuden edistämisestä. Opinnäytetyöni päätarkoituksena oli kerätä mahdollisimman laajasti tietoa alueen asukkailta todellisesta palveluiden ja toimintamuotojen/-mallien tarpeesta, jotta mahdollisesti uusia arjen hyvinvointiin ja syrjäytymisen ehkäisemiseen tarkoitettuja hankkeita ja projekteja saadaan paremmin kohdennettua esille nousseisiin tarpeisiin.

Myös yhdistyksen toiminnan juurruttamisen edistäminen pysyvästi Petosen alueelle muodostui toiseksi tavoitteeksi ja opinnäytetyöni avulla kerätty tieto ja näkemys voisivat olla suuntaa antava viitekehys myös alueen nykyisille toimijoille ja toimia pohjatyönä tulevaisuuden kehitystyölle yhdessä eri toimijoiden välillä. Pääpainona opinnäytetyössäni oli selvittää, millaisia toimintamalleja Petoselle tarvitaan eriarvoisuuden vähentämiseksi ja osallisuuden lisäämiseksi.

Koska Sirkkulanpuiston toimintayhdistyksen toiminnan ydinteemoja on yksilön toimijuuden edistäminen, tuntui minusta luontevalta hyödyntää kehittämistyössäni alueen asukkaita itsensä. Uusien toimintamallien kehittämiseen ja varsinkin niiden kohdentamiseen todelliseen tarpeeseen paras ratkaisu oli saada asukkaiden oma ääni kuuluviin ja Ruuskasen kanssa keskusteltuamme oli selvää, että alueen asukkaille suunnattu kysely edistäisi asukasosallisuutta ja yhteiskehittämistä parhaiten. Kerätty aineisto olisi arvokasta tietoa asuinalueen tämänhetkisestä tilanteesta asukkaiden omasta näkökulmasta, joten suoraan sen hyödyntäminen uusien toimintojen ja palveluiden kehittämiseen tai vanhojen uudelleen jalostamiseen on merkittävä etu, kun halutaan luoda toimivia konsepteja ja vähentää eriarvoisuuden kokemista.

Konkreettinen lopputulos olisi kerätyn aineiston muuttaminen helposti esitettävään muotoon, jota Sirkkulanpuiston toimintayhdistys voisi hyödyntää esimerkiksi hankerahoitusten hakemisessa ja erilaisissa alueen kehittämiseen liittyvissä seminaareissa ajantasaisena tilannekatsauksena Petosen asukkaiden itsensä nostamiin kehittämistarpeisiin. Lisäksi aineiston tulosten esittäminen Petosen alueen muille toimijoille voisi olla hyvä ensiaskel uudelleiselle yhteiskehittämiselle, uusille ideoille ja vanhojen ideoiden uudelleenjalostamiselle.

3 TIETOPERUSTA

Eriarvoisuuden vähentäminen asukasosallisuuden ja yhteiskehittämisen keinoin on iso ja moniulotteinen kokonaisuus ymmärtää. Tämän vuoksi avaan tietoperustaan opinnäytetyöni ydinkäsitteet eriarvoisuudesta, segregaatiosta, asukasosallisuudesta, yhdenvertaisuudesta ja yhteiskehittämisestä. Ilmiöt kyseisten teemojen ympärillä ovat laajoja, joten työni vaati kokemuksen lisäksi perehtymistä niihin myös kirjallisesti. Koska suurimmaksi osaksi kaikki liittyvät kaikkeen, koin tärkeäksi tutustua näihin teemoihin ajan kanssa, jotta työni juurisyyt taustoittuisivat ja lopulta muodostaisivat selkeän kokonaisuuden työni tarpeellisuudesta nimenomaan Petosen asuinalueelle.

3.1 Eriarvoisuudesta, segregaatiosta ja syrjäytymisriskistä

Eriarvoisuuden tiivistyminen tietyille asuinalueille johtuu yhteiskuntamme mikro- ja makrorakenteista, näkymättömästä luokka-ajattelusta ja rajanvedoista, kulttuurisista ja symbolisista suhteista ja siitä, että asuinpaikka on entistä merkityksellisempi tapa erottaa sosiaaliset erot (Junnilainen 2019, 38–43).

Vuonna 2019 13,4 % Suomen väestöstä elivät pienituloisina (Tilastokeskus 2021). Kuopion väkiluku 31.12.2020 oli 120 210 asukasta, joten karkeasti suhteutettuna kuopiolaisiin tarkoittaisi se n. 14 000 asukasta, jotka eläisivät pienituloisina (Kuopion kaupunki 2021d). Pienituloisiksi henkilöiksi määrittyvät ne henkilöt, jotka kuuluvat kotitalouksiin, joiden ekvivalentit tulot ovat pienemmät, kuin 60 prosenttia ekvivalenteista mediaanituloista. Pienituloisuusaste toimii hyvin usein myös köyhyyden määrää osoittavana indikaattorina, sillä pienituloisuus on kytköksissä huonompaan elintasoon ja pieneen varallisuuteen. Termejä ”tuloköyhyys” ja ”köyhyysriski” käytetään myös tarkoittamaan usein samaa asiaa. Köyhyys sinänsä käsitteenä on epämääräisempi, sillä kaikissa pienituloisissa kotitalouksissa elintaso ei ole huono, eikä kaikilla pienituloisuusrajan yläpuolella olevilla kotitalouksilla ole edes riittävästi varallisuutta. Hyvin monesti pienituloisissa kotitalouksissa on taloudellisia- ja/tai sosiaalisia ongelmia ja kotitalouksien sisälläkin voi vallita tulojen eriarvoisuutta (Tilastokeskus 2009). Monissa lähiöissä työllisyyskehitys on viimeisten vuosien aikana ollut negatiivista. Edellä mainitut seikat ja alueelliset

erot saattavat kuormittaa julkisia palveluita, joka puolestaan voi heikentää ihmisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia laadukkaisiin julkisiin palveluihin. (Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus 2014).

Eriarvoisuuden käsitettä tarkastellessa on helpointa ajatella asiaa karkeasti sosioekonomisesta asemasta, mitä korkeampi ja parempi asema, sitä vähemmän todennäköisesti kohtaa eriarvoisuutta elämässään. Sosioekonominen asema itsessään koostuu aineellisista voimavaroista, joihin voidaan laskea tulot, omaisuus ja yleinen elintaso ja niistä edellytyksistä, joilla edellä mainitut aineelliset voimavarat saadaan hankittua, esimerkiksi koulutustaso ja asema työelämässä (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2021). Eriarvoisuus ilmenee yhteiskunnassamme useissa eri tasoissa mutta eniten se ilmenee väestön tulo- ja terveyseroissa. Näin ollen voidaan tehdä oletus, että takaamalla kaikille yhdenvertaiset mahdollisuudet esimerkiksi koulutukseen, toimeentuloon ja terveystalveluihin, eriarvoisuus tai kokemus siitä vähenee.

Alueellinen eriytyminen eli segregatio on myös varteenotettava ilmiö, kun pohditaan Petosen tilannetta. Segregatiolle, niin kuin monelle muullekin yhteiskuntatieteelliselle käsitteelle, on hankala antaa yksiselitteistä ja selkeää määrittystä, mutta usein segregatiolla tarkoitetaan tilannetta, jossa tietyille alueelle ajatellaan kasaantuvan köyhyyttä, työttömyyttä ja sosiaalisia ongelmia, joiden myötä tapahtuu eriytymistä eri alueiden välillä (Vilkama 2011, 27). Alueellinen eriytyminen on monella tasolla ongelmallista, sillä tietyn asuinalueen leimauduttua sosiaalisesti ongelmaiseksi, yleistetään se valitettavan usein myös tarkoittavan sitä, että alueen kaikkia asukkaita koskevat samat ongelmat liittyen köyhyyteen, työttömyyteen ja sosiaalisiin ongelmiin. Tällainen ajattelu leimaa siis tietyllä alueella asuvat myös yksilötasolla, vaikka he eivät kärisikään huono-osaisuudesta millään mittarilla mitattuna. Näin on myös Petosen asuinalueen tapauksessa. (Rasinkangas 2013, 28, 36).

Myös tutkimukset puhuvat sen puolesta, että lasten ja nuorten kohdalla lähiyhteisön vaikutus on suuri. Asuinympäristö, joka tarjoaa lähinnä epäsosiaalisia roolimalleja, voidaan liittää osasyiksi syrjäytymisprosessia yksilötasolla. Segregatiolle ilmiönä on oleellista alueiden keskinäiset suhteet ja niiden vertaileminen. Todellisia ja perusteltuja syitä sille, miksi esimerkiksi kuopiolaisten puheessa usein mielletään Saaristokaupungin asuinalue hyvänä, mutta aivan vieressä sijaitseva Petonen puolestaan huonona, tuskin on. Tästä huolimatta olisi kuitenkin varsin epärealistista ajatella, että todellisuudessa olisi olemassa ns. sosiaalisesti tasapainoinen kaupunki, jossa kaikki väestön eri rakenteet aina iästä työttömyysasteeseen olisivat jakautuneet täysin tasaisesti. (Rasinkangas 2013, 28, 37).

Asuinpaikan valintakaan ei aina välttämättä ole yksinomaan yksilön omaan haluun nojautuva päätös. Terveiden ollessa heikko, työllistymismahdollisuus voi pienentyä ja sitä kautta tulotaso voi olla niin matala, että asuminen on mahdollista vain niillä alueilla, jossa vuokrat ovat matalimmat. Tästä syystä uskoisin johtuvan sen, että tietyille asuinalueille painottuu merkittävän iso keskittymä ihmisiä, joilla on merkittävä riski kokea eriarvoisuutta ja sitä kautta ovat vaarassa syrjäytyä.

Syrjäytyminen kulkee käsi kädessä eriarvoisuuden kokemusten kautta. Syrjäytymisen taustalla on usein samoja ongelmia, mitkä vaikuttavat yksilön kokemukseen eriarvoisuudesta. Syrjäytyminen, eli yhteiskunnan normaaleista toiminnoista pois putoaminen, on usein seurausta monien asioiden summasta. Siihen voi vaikuttaa työttömyyden tuoma köyhyyskokemus, mielenterveys- ja päihdeongelmat tai pelkästään se, että henkilö tippuu yhteiskunnallisten vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolelle. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2021).

Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry:n kansalaistoimintaan perustuvalla laajalla kehittämis- ja kokeilutoiminnalla yritetään nimenomaan ehkäistä syrjäytymistä. Tämän vuoksi Petosen alueen tilanne koetaan yhdistykselle tärkeänä, alueelle keskittynyt vähäosaisuus ja -varaisuus, sosiaali- ja terveystalveluiden vähentyminen ja segregaaion mukanaan tuoma mainehaitta näin ollen voivat lisätä merkittävästi Petosen alueen asukkaiden riskiä syrjäytyä.

3.2 Asukasallisuudesta ja yhdenvertaisuuden kokemuksesta

Syrjäytymistä ehkäistään vahvistamalla ihmisen osallisuutta ja työkykyä, vähentämällä työttömyyttä, köyhyyttä, osattomuutta ja huolehtimalla sosiaaliturvasta ja perustalveluiden saatavuudesta (Sosiaali- ja terveysministeriö 2021). Avaan seuraavaksi osallisuuden käsitettä.

Osallisuuden voidaan sanoa ilmenevän yksilötasolla kokemuksena jonkinlaiseen yhteisöön tai merkitykselliseen ryhmään kuulumisena. Yhteisössä osallisuuden voisi sanoa näkyvän toisten kunnioituksena ja arvostuksena ja mahdollisuutena vaikuttaa yhteisössään. Yhteiskunnallisella tasolla osallisuus voidaan ymmärtää oikeuksien ja mahdollisuuksien toteutumisenä ja politiikkatasolla osallisuus määrittyy toiminnalla, jolla vaikutetaan ihmisten osallistumiseen ja osallisuuden yhteiskunnan sisällä. Kuitenkin osallisuuden määrittelemisen täysin yksiselitteisesti on vaikeaa, sillä osallisuuden käsitteen viitekehys on moniulotteinen ja pitää sisällään useamman pätevan teorian osallisuuden määritelmästä. Ennen kaikkea osallisuus kuitenkin rakentuu vuo-

rovaikutukseen ihmisten ja ihmisten ja ympäristön välillä. Se voidaan ymmärtää jatkuvana prosessina, jolla yksinkertaisimmillaan tuetaan ryhmien ja yksilön osallistumista yhteiskuntaan. (Terveyden- ja Hyvinvoinnin Laitos 2021; Isola, Kaartinen, Keto-Tokoi, Leemann, Lääperi, Schneider, Valtari 2017, 10; World Bank 2021).

Osallisuuden vahvistamisesta ovat vastuussa kaikki yksilöistä yhteiskunnan rakenteisiin asti, erityisen tärkeä rooli osallisuuden vahvistamisella Suomessa on julkisella ja kolmannella sektorilla. Osallisuuden edistäminen on kärjistettynä yksilön toimijuuden vahvistamista ja aktiiviseen kansalaisuuteen tukemista. Konkreettisia esimerkkejä osallisuudesta yhteiskunnassamme ovat esimerkiksi avoimuus tiedotuksessa palvelujen järjestäjien toimesta, palveluntarjoajien asiakaspalautekyselyt, erilaiset aloitteet, yhteiskehittäminen verkostojen ja yksilöiden kanssa, kokemusasiantuntijoiden hyödyntäminen palvelukehittämisessä, mahdollisuus oikaisuvaatimuksiin, äänestäminen, vapaaehtoistoiminta, erilaiset tapahtumat ja järjestötoiminta. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2021; Sosiaali- ja terveysministeriö 2021).

Osallisuus tuo ihmiselle yksilötasolla merkityksellisyyden tunteen, joka voidaan nähdä hyvinvoinnin välttämättömänä edellytyksenä. Hyvinvointia edistää myös tarpeellisuuden tunne, joka tulee hyvän tekemisestä toiselle ja tarkoituksellisuuden tunne, joka tulee siitä, kun asioihin pysyy vaikuttamaan omalla toiminnallaan. Tunnekokemukset tarpeellisuudesta ja tarkoituksellisuudesta voidaan mieltää tietynlaisiksi perustarpeiksi silloin, kun yksilö elää yhteiskunnassa, jossa kaikilla on mahdollisuus vaikuttaa ympäristöönsä. Osallisuuden kokemus itsessään eroaa voimakkaasti henkilöillä, joiden kokemus terveydestään on hyvä ja joiden kokemus terveydestään on huono. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2021b).

Asukasoosallisuudella tarkoitetaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (2019) mukaan asukkaan oikeutta osallistua ja saada tietoa vaikuttamismahdollisuuksistaan ja vaikuttaa asuinalueensa päätöksentekoon ja palveluihin. Asiakasoosallisuudella puolestaan tarkoitetaan palveluihin osallistuvan henkilön oikeutta ja mahdollisuutta vaikuttaa palveluihin osallistumalla niiden suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2019). Suomen perustuslaissa on säädetty, että yksilöllä on oikeus vaikuttaa yhteiskuntansa ja elinympäristönsä kehittämiseen ja kuntalaissa on säädelty kuntalaisen mahdollisuudesta osallistua palveluiden suunnitteluun, kehittämiseen päätös- ja toimeenpanovaiheissa mm. selvittämällä asukkaiden mielipiteitä ennen päätöksentekoa. (Suomen perustuslaki, 731/1999; Kuntalaki, 410/2015).

Asukasosallisuuden edistämistä voidaan toteuttaa pienillä resursseilla, usein pelkkä motivaatio tai halu olla osana ja edistää osallisuutta riittävät. Se voi esimerkiksi olla asuinalueen asukkaiden yhteistä toimintaa pihakirpputorien muodossa, asukastoimikuntien pihatalkoita tai osallistumista alueen toimijoiden järjestämiin tapahtumiin. Alueellinen osallistaminen vahvistaa puolestaan kaupunginosien identiteettiä, asukkaiden viihtyvyyttä, ”me-henkeä” ja paikallista elinvoimaa ja parantaa päätöksenteon hyväksyttävyyttä (Ertiö & Rask 2019, 4).

Koska kaikenlainen eriarvoisuus ja syrjäytyminen saattavat lisätä myös kokemusta syrjinnästä. Yhdenvertaisuuden edistäminen ja kaikkeen syrjintään välitön puuttuminen on jokaisen viranomaisen velvollisuus (Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014). Sen toteutuminen kuitenkin käytännössä esimerkiksi palveluissa ei aina toteudu. Palveluiden saavutettavuuden ja esteettömyyden puute vaikeuttaa vammaisten, ikäihmisten ja etnisten vähemmistöjen asiointia (Oikeusministeriö 2021). Asioinnin vaikeus ja palveluiden saavutettavuuden puute altistaa syrjäytymiselle.

Osallisuus ja yhdenvertaisuus voidaan nähdä olevan tärkeä osa ihmisen hyvinvointia monella eri mittarilla. Kohtuullinen toimeentulo ja toimivat peruspalvelut ovat osa osallisuuden edistämistä ja niiden kohdalla ei voida joustaa ilman riskiä syrjäytymisestä. Tämän totesin myös itse ollessani hankeohjaajana hankkeessa, jonka suurin asiakaskunta oli syrjäytymisuhan alla, erityisesti terveyspalveluiden haasteellisen saatavuuden vuoksi.

3.3 Yhteiskehittäminen kansalaisyhteiskunnassa

Yhteiskehittämisen määritelmän voisi tiivistää tarkoittavan sitä, että eri toimintakokonaisuuksien vastuutahot pyrkivät parantamaan toimintaansa yhteistyössä heidän verkostojensa tai asiakaskuntansa kanssa. Yhdessä uusien toimintamallien ja palveluiden luominen yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi eri toimijoiden välillä yhteisille rajanpinnoille kohdistuvaan toimintaan on yhteiskehittämistä. Koska yhteiskehittäminen pohjautuu organisaatiopohjaisen ajattelun sijaan kokemuslähtöiseen ajatteluun, keittämistyön lopputulokset muovautuvat parhaiten palvelun käyttäjien tarpeisiin. (Kinnunen 2018, 178).

Yhteiskehittäminen on yksi keino vastata sosiaalihuoltolaissa säädettyyn vaatimukseen asiakaslähtöisyyden ja osallisuuden kehittämisestä. Sen perusajatuksena on vahvistaa heikommassa olevien henkilöiden asemaa ja osallisuutta palveluiden piirissä ja myös laajemmin yhteiskunnassa. Kyseisen työote on asiakaslähtöinen menetelmä ja toimintamalli, jolla lisätään asiakkai-

den voimavaroja ja tuetaan asiakaslähtöisesti yksilön toimijuuden edistämistä, jolloin konkreettisen tasolla mahdollistetaan ja tuetaan yksilön keinoja käynnistää ja olla toteuttamassa palveluiden ja toimintojen suunnittelemista, toteutumista ja arviointia. Sen etuna on moniäänisyys ja erilaiset ideat, joka mahdollistaa myös ne näkökulmat, jotka voisivat jäädä palveluiden kehittäjiltä huomaamatta. Yhteiskehittäminen voidaan nähdä yhdessä uuden opetteluna kokeilemalla rohkeasti erilaisia lähestymistapoja ja onnistuessaan sillä saadaan rakennettua asiakkaiden tarpeen mukaisia palveluja. (Kinnunen 2018, 177, Sosiaalihoitolaki 1301/2014, Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2018).

Sosiaalisessa kuntoutuksessa yhteiskehittämistä voi toteuttaa kolmella tasolla. Toimiva yhteiskehittäminen tukee asiakkaan tai asiakasryhmän elämäntilanteisiin ja toimintakykyyn liittyvissä muutos- ja kuntoutusprosesseissa, muuttaa organisaatioiden käytäntöjä ja työyhteisöjen toimintakulttuuria osallistavampaan suuntaan ja kehittää toimivia palveluja tuotteiden, mallien tai ratkaisujen muodossa. Yhteiskehittämisen prosessit tulee dokumentoida, jotta kehittämiseen osallistuneet asiakkaat tai asiakasryhmät voivat varmistua siitä, että heidän osallistumisellaan on ollut merkitystä. Tämän vuoksi opinnäytetyöni sisältämän kyselyn tulokset, lähetettiin sähköpostina niille tahoille, jotka kyselyyn vastatessa jättivät yhteistietonsa. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2018).

Ryhmätoiminta ja siihen liittyvä vertaisuus, yhteisöllisyys ja sen myötä lisääntyvä osallisuus näyttäytyi Petosen Apu ja Tuki-hankkeen toiminnassa. Kun asiakkaille annettiin mahdollisuus vaikuttaa siihen, millaista ryhmätoimintaa hankkeen toivottiin järjestävän, syntyivät ideat ruoanlaittoon keskittyvästä ryhmästä ja Äijäryhmästä asiakaskunnalta. Asiakkaiden toiveista järjestetyt toiminnat osoittautuivat suosituiksi, joka puolestaan näyttäytyi hankkeen työntekijöille onnistumisena yhteiskehittämisen saralla. Toiminnallisuus ryhmissä lisäsi vuorovaikutusta, arjenhallintaan liittyviä taitoja ja vertaisuuden kokemusta. Sosiaalisen kuntoutus yhteiskehittämisen työotteella kehitti hankkeen toimintaa merkittävästi onnistuneemmaksi, mikä näkyi kävijämäärissä ja toimintaan sitoutumisena.

Yhteisöllisyyden kokeminen edistää aktiivista kansalaisuutta. Kansalaisyhteiskunnassa aktiivisesti toimiminen voi parhailaan edistää hyvinvointia, sillä tekeminen monesti palkitsee. Yhteisöllisyydestä pystyy voimaantumaan. Ihminen on pohjimmiltaan kuitenkin laumaeläin, joten tutkimuksissakin on viitteitä siitä, että pelkästään yksinäisyyden kokemisen voidaan osoittaa sairastuttavan herkemmin mielenterveyden sairauksiin (Harju 2010, 73, 75–77).

Kansalaisyhteiskunta toimii yhteiskuntakokonaisuuden muodostavissa sektoreiden välimaastossa, sen toimintaa ovat vapaamuotoinen kansalaistoiminta, järjestötoiminta, ammattiyhdistystoiminta, puoluetoiminta, uskonnollisten yhdyskuntien toiminta, säätiöt, uusosuuskunnat, vapaa sivistystyö ja sosiaalinen media. Tämän voisi kiteyttää myös niin, että ihmiset ovat samaan aikaan toimijoita ja toiminnan kohteita, sen kulmakiveksi voisi nimetä yleishyödyllisyyden. (Harju 2010, 12–14).

Kansalaisyhteiskunnan ero muihin sektoreihin on se, että sillä on poikkeavat arvot, päämäärät ja toimintatavat. Kansalaisyhteiskunnassa kansalaiset ovat vastuussa toiminnan ja palveluiden järjestämisestä itselleen ja toisilleen omista toiveistaan ja lähtökohdistaan käsin. Motivaatio toimintaan kumpuaa nimenomaan omaehtoisuudesta ja aktiivisuudesta. Päämääränä tällaiselle toiminnalle ovat toimivat palvelut ja toimintamuodot omien toiveiden ja halujen pohjalta. Suurin merkitys kansalaisyhteiskunnalla yhteiskunnalle on se, että sen myötä saa yksilönä mahdollisuuden toteuttaa itseään työn, hallinnon, kodin ulkopuolella yhteisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Sen myötä aktiiviselle henkilölle rakentuu myös kokemusta merkittävydestä, sisälökökydestä ja vaikuttavuudesta. (Harju 2010, 14,19).

4 KEHITTÄMISTYÖN MENETELMÄT

Aineiston keräämiseen kehittämistyössäni käytin sähköistä kyselyä ja kyselyn tulosten esittämistä yhteiskehittämisen pohjana Petosen alueen verkostopalaverissa. Kyselyn koin helpoimaksi toteuttaa, sillä tavoittelin mahdollisimman isoa otantaa. Yhteiskehittäminen tuntui luonnolliselta jatkumolta, sillä työni hankeohjaajana sisälsi paljon yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa ja isoksi osaksi asuinalueen toimijoiden verkoston kautta toteutetut yhteistyöt palvelivat sitä kohderyhmää, jonka osallisuuden edistäminen oli erityisesti Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry:n toiminnan mukaista.

4.1 Google Forms-kysely

Ihmisten mielipiteet, asenteet ja arvot ovat moniulotteisia. Siksi niiden mittaaminen kyselytutkimuksella tuntui oikealta vaihtoehdolta. Kyselytutkimuksen valikoituminen tiedonkeruumenetelmäksi tässä kehitystyössä tapahtui kahdesta syystä. Ensisijaisesti valintaan vaikutti se, että tavoittelin mahdollisimman monen vastaajan mielipidettä asuinalueensa nykyisestä tilanteesta suhteessa tarjottuihin toimintoihin. Toisekseen valintaan vaikutti myös kyselymenetelmän etulyöntiasema ajankäytön säästämisen näkökulmasta verrattuna perinteisiin haastatteluihin.

Arvioin tarvitsevani vastauslomakkeita n.60–100 kappaletta, jotta saisin tarpeeksi hyvän otannan. Lomakkeessa oli perinteisiä ja helposti numeerisesti tilastoitavia kysymyksiä ja lisänä muutama kohta vapaammalle palautteelle avoimien kysymysten muodossa, jolla halusin varmistaa ja taata sen, että lopputuloksessa saatiin erityisesti asukkaiden oman ääni kuuluviin. Myöskin siinä tapauksessa, että lomakkeeni ei ottaisi huomioon kaikkia mahdollisia näkökulmia, koin tärkeäksi mahdollistaa vastaajille myös vapaamman sanallisen palautteen antamisen. Päätin yhdistää määrällisellä tutkimusmenetelmällä yleiskäsityksien ja laadullisen menetelmällä yksityiskohtien hyödyntämisen lopullisessa analyysissäni (Vehkalahti 2008, 13). (Vilka 2015, 94).

Ensin kyselypohjan, josta selviäisi vastaajien taustatietona ikä ja kuinka kauan henkilö on Petosella asunut. Loppuosa kyselystä keskittyisi käsittelemään sitä, millaisena asuinalue koetaan yleisesti, millaisiin kolmannen sektorin järjestämiin palveluihin vastaaja on/ei ole osallistunut, millaisiin haluaisi osallistua, miten usein haluaisi osallistua, mitkä muut seikat vaikuttaisivat

osallistumiseen, miten tieto tapahtumista ja toiminnoista saavuttaisi parhaiten ja millaisia toiminnot/palvelut koettiin puutteellisiksi tai kokonaan puuttuneiksi. Taustoja käsittelevät kysymykset tiivistin viiteen, toisessa osiossa kysymyksiä oli yhteensä seitsemäntoista.

Lomakkeen laatimiseen käytin aikaa muutaman viikon verran, samalla keskittyen tietoperustassani esiteltyihin teemoihin. Lomakkeen kaksi ensimmäistä versiota testasin käytännössä eri ihmisten toimesta, jotta pystyin arvioimaan sen toimivuutta. Muutama toimimaton seikka sanamuotojen valinnassa ja samojen teemojen toistossa löytyi ensimmäisellä testauksella. Kyselylomakkeeni pituus, saavutettavuus ja kiinnostavuusnäkökulma olivat sellaisia seikkoja, joiden tekniseen toimivuuteen tarvitsin koetäyttäjien mielipiteitä, jotta lopullinen kyselylomake olisi mahdollisimman toimiva tarkoitukseensa. Koitin pitää mielessäni, että lomake on kokonaisuus, jossa on laadukkaasti laadittu sisältö ja jonka analysoiminen on helppoa (Vehkalahti 2008, 20).

Lomakkeen valmistuttua piti tehdä päätös siitä, miten saavuttaisin parhaiten kyselyyni vastaajat. Alun perin oli tarkoitus jalkautua valmiin kyselyn kanssa niin, että tulostaisin lomakkeet valmiiksi ja veisin ne perinteisessä paperimuodossa muutamaan eri matalan kynnyksen kohtaamispaikkaan, kuten Pyörön kirjastoon, Petosen vapaa-ajan tiloihin ja työpaikalleni Petosen Apu ja Tuki- hankkeen tiloihin. Paikat valikoituivat esteettömyytensä ja laajojen kävijämääriensä vuoksi. Valitettavasti maailmanlaajuisen pandemiatilanteen ollessa akuutti, ihmisten kohtaaminen turvallisesti mietitytti. Varsinkin niiden alueen asukkaiden vastaukset, jotka eivät kyseisen tilanteen takia halua tai uskalla poistua kotoaan julkisille paikoille, jäisivät näin ollen saamatta.

Paperiversio vaihtui kokonaan sähköiseksi kyselyksi, alustaksi valikoitui Google Forms tilastoinnin helpottamiseksi. Kyselyn levittämiseen käytin Facebook-yhteisöpalvelussa olevaa alueen omaa Petosen Puskaradio-ryhmää.

4.2 Yhteiskehittäminen alueen toimijoiden kanssa

Toiseksi menetelmäksi valitsin yhteisökehittämisen. Sosiaalihuoltolaki (Sosiaalihuoltolaki 1301/2014) korostaa moniammatillista yhteistyötä, joten yhteiskehittämisen prosessi Petosen alueen toimijoiden verkostossa tuntui osallisuuden edistämisen näkökulmasta parhaimmalta lähestymistavalta. Jyväskylän sosiaalisen kuntoutuksen hankkeessa (SOSKU-hanke) toteutettu yhteiskehittämisen prosessi ja sen vaiheet (suunnittelu, osallistujien rekrytointi, ideointi ja to-

teuttaminen, tulosten tiivistäminen ja arviointi, uusien ideoiden synnyttäminen ja vanhojen jatkajalostaminen) toimivat viitekehystenä itselleni yhteiskehittämisen ideoinnissa myös hankeohjaajan toimenkuvassa (Kinnunen 2018, 183).

Työssäni Petosen Apu ja Tuki- hankkeen ohjaajana olin hankkeen myötä verkostoitunut alueen muiden toimijoiden kanssa erilaisissa yhteistyötapauksissa ja -tempauksissa. Toimijoiden kesken puhuimme ”Peto-Teamsista”, jossa viitattiin alueen eri sektoreilla työskentelevien toimijoiden verkostopalaverista, joita Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry:n kansalaistoiminnan koordinaattori kutsui koolle kolmen kuukauden välein. Verkostopalaverissa tavallista oli kuulumisten vaihto, ajankohtaiset asiat ja ilmiöt Petosen asuinalueella ja omien toimintojen esittely ja yhteistyökuvioiden suunnittelua.

Usein näissä koolle kutsutuissa palaverissa oli mukana Petosen Apu ja Tuki-hankkeen lisäksi, Pitkälähti-Petosen asukasyhdistys, Kallaveden seurakunta, Pyörön koulu, Niiralan Kulma (Kuopion kaupungin vuokra-asunnot), Päihdepalvelusäätiö, Nuorten palvelun nuorisotyöntekijä ja Pyörön kirjasto. Joskus verkkoalustalla olevassa palaverissa ovat olleet mukana myös Kuopion kaupungin työntekijöitä, eri yhdistysten ja asumispalveluiden edustajia, sekä muita alueella toimivia ja alueen asiat tärkeiksi kokeneita henkilöitä. Verkostoon on yritetty pyytää mukaan alueen kauppiaita ja muita yrityksiä, mutta toistaiseksi tuloksetta.

Opinnäytetyöhöni liittyvä kysely kiinnosti monia yhteistyötahoja, yhteiskehittämisen ideologiaan nojaten päätimme Sirkkulanpuiston toimintayhdistyksen kansalaistoiminnan koordinaattorin Janne Vainikaisen kanssa, että esittelin kyselyni tuloksia verkostopalaverissa elokuussa 2021. Tarkoituksenamme lisätä toimijoiden tietoisuutta alueen asukkaiden tilanteesta, nostattaa aiheeseen liittyvää keskustelua ja mahdollisesti ideoida alueen asukkaille heidän näköistensä toimintaa tai uudelleen arvioida olemassa olevia toimintoja.

5 KYSELYN ANALYSOINTI JA TULOKSET

Olenaisimpana hyötynä pidin sitä, että kyselyni tuotti sekä määrällistä, että laadullista tietoa. Määrällistä tietoa olivat monivalintakysymykset, joihin saadut vastaukset voidaan sijoittaa erilaisiin diagrammeihin helposti luettavaan muotoon. Osittain etukäteen suoritettu strukturointi, tässä tapauksessa valmiiksi annetut vastausvaihtoehdot, myös helpottivat analysointia. Laadullinen tieto koostui kyselyyn vastanneiden vapaasta palautteesta, josta tieto tietystä ilmiöstä, eli Petosen nykytilasta asukkaiden näkökulmasta, saatiin tarkastelun alle. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 87; Vilkkä 2017, 14-15).

Kaiken kaikkiaan toteutuneeseen kyselyyn tuli 258 vastausta kuukauden aikana. Kysely oli Facebookin Petosen Puskaradio-ryhmässä huhtikuun ajan, jonka jälkeen kysely sulkeutui. Saateviestissä kerroin kyselyn olevan osa opinnäytetyötäni, jossa selvitetäisiin alueen asukkailta millaisia toimintoja/palveluja Petoselle kaivattaisiin. Lisätietoja varten jätin yhteystietoni helposti löydettäväksi saatetekstin loppuun.

Tulokset olivat Google Forms- alustalla helposti tilastoituna valmiiksi. Paperiversioiden tulosten analyysi olisi vienyt huomattavasti paljon enemmän aikaa ja energiaa. Virhemarginaalikin olisi todennäköisesti ollut myös suurempi inhimillisistä tekijöistä johtuen. Kyselyn tuloksia analysoidessani huomasin, että täysin asiattomia ja siltä osin käyttökelvottomia vastauksia oli vain murto-osa, niistäkin kaikki vapaan palautteen osiossa. Kaikille avoimen kyselyn suurimpana riskinä pidin sitä, että kysely vääristyisi ja tulokset vinoutuisivat vastauksista, jotka on selkeästi tehty tahallaan väärin. Pidän kyselystä saatua dataa kuitenkin luotettavana ison otantansa vuoksi.

Vastausmäärän runsauden vuoksi halusin nostaa kyselyn vapaasta palautteesta selkeimmät kehittämistyöni aihepiiriä koskettavat vastaukset. Yhteiskehittämisen näkökulmaa tarkastellessa alueen asukkaiden ja Petosella toimivien sosiaalialan toimijoiden kannalta keskeisimpien vastausten poimimiseen käytin omaa harkintakykyäni hankeohjaajana saamaani ammattiosaamiseen peilaten.

5.1 Taustatietoa vastaajista

Kyselyn ensimmäinen osuus kartoitti vastaajien taustatietoja (sukupuoli, ikä, elämäntilanne, kuinka kauan Petosella on asunut ja kuinka rauhallisena asuinalueen koki).

Vastaajista enemmistö oli naisia 75,8 % osuudella, miehiä vastasi 20,3 %. Vastausvaihtoehdoilla ” joku muu ” 2,7 % ja ” en halua vastata ” 1,2 %. Naisten iso osuus yllätti, mutta Tilastokeskuksen (SVT 2020) tehdyn tutkimuksen mukaan naiset käyttävät miehiä enemmän sosiaalista mediaa. Enemmistö (123 vastaajaa) kertoi ikänsä olevan 23–40 vuotta. Alle 15-vuotiaita vastasi kaksi ja 15–22-vuotaita 24, eli nuorten osuus oli selkeä vähemmistö. Yleisessä tiedossa kuitenkin on se, ettei Facebook yhteisöpalveluna ole nuorten suosima alusta, joten voin päätellä sen olevan vaikuttavana tekijänä nuorten osuuden vähyyteen. Yli 55-vuotaita vastasi kyselyyn 51, eli koko kyselyn prosentuaalisesta osuudesta 19,9 %.

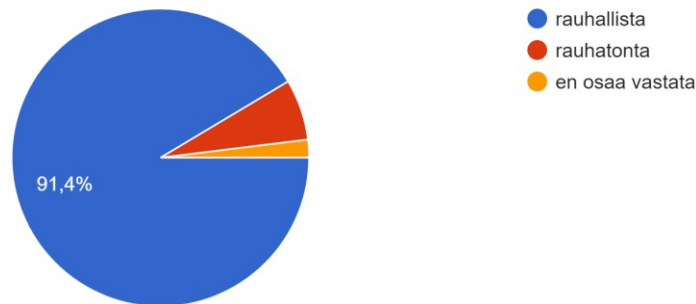
Elämäntilannetta kartoittavassa kysymyksessä oli valmiit vastausvaihtoehdot kohdille: opiskelija, työelämässä, työtön, vanhempainvapaalla ja eläkkeellä. Enemmistö vastaajista kertoi olevansa työelämässä (47,8 %). Opiskelijaksi itsensä ilmoittivat 19,6% vastaajista, työttömäksi 18,4%, vanhempainvapaalla 3,5 % kaikista vastaajista ja yksi ilmoitti olevansa kuntoutustuella. Jakauma elämäntilanteissa on hyvä asia tämän opinnäytetyön tuoman tiedon kannalta.

44 % vastaajista ilmoitti asuneensa Petosella yli kymmenen vuotta, loput vastaukset jakaantuvat tasaisemmin. Alle vuoden alueella asuneita 7%, 1-2 vuotta alueella asuneita 12,8%, 3-4 vuotta alueella asuneita 14,4% ja 5-9 vuotta alueella asuneita 21,8%. Se, että suurin osa vastaajista oli asunut Petosella useamman vuoden voidaan pitää kyselyn kannalta positiivisena. Asuinalueen nykytilaa on helpompi arvioida, jos kokemusta alueella asumisesta on pitkältä ajalta.

Kyselyn ensimmäisen osuuden viimeinen kysymys käsitteli vastaajan omaa kokemusta siitä, onko Petosella asuminen enemmän rauhallista vai rauhatonta. Yli 91 % vastaajista ilmoitti asumisen olevan rauhallista, 6,6 % rauhatonta ja 1,9 % ilmoitti, ettei osaa vastata. Tärkeäksi informaatioksi nostaisin sen, että huolimatta alueen mainehaitasta alueen asukkaat kokevat itse alueella asumisen olevan rauhallista.

Koetko, että Petosella asuminen on enimmäkseen...?

257 vastausta

Kuvio 1: Google Forms- kyselyn vastanneiden kokemus Petosen asuinalueen rauhallisuudesta.

5.2 Kyselyn tulokset

Toisessa osuudessa oli yhteensä 17 kysymystä, joista muutama oli täydentävä kysymys riippuen vastauksesta edelliseen kysymykseen. Tässä osiossa kartoitin asukkaiden vastauksia osallistumisestaan tai osallistumattomuudestaan alueella oleviin toimintoihin, alueen toimijoiden ja palveluiden tuntemista, millaisiin toimintoihin vastaaja haluaisi osallistua ja mitkä seikat osallistumiseen vaikuttaisivat, löytyykö Petoselta tarvittavat palvelut ja onko niissä huomioitu erityisryhmät ja kaikenikäiset käyttäjät, miten tieto uusista toiminnoista saavuttaisi parhaiten, millaisena koki alueen mielikuvan olevan yleisesti ja vapaa palaute koskien alueen toimintoja, palveluita, kehitysideoita ja viihtyvyyttä.

Ensimmäisessä kysymyksessä kysyttiin vastaajan aktiivista osallistumista erilaisiin toimintoihin esim. harrastuksiin, kerhoihin, toimikuntiin yms. 258 vastaajasta vain 45 (17,4 %) vastasi osallistuvansa. Jatkokysymyksessä kartoitin syitä siihen, mitkä seikat vaikuttivat osallistumisen puuttumiseen. 69 vastaajaa (32,9 %) ilmoitti, ettei ollut selvää, mitä kaikkea toimintaa Petosen alueella olisi mahdollisuus tehdä. 23,8% ilmoitti ajanpuutteen vaikuttavan osallistumisen aktiivisuuteen ja 28,1% ilmoitti, ettei mielenkiintoista toimintaa ole tarjolla. Muita syitä osallistumattomuuteen olivat yleinen halu olla osallistumatta, kiinnostuksen puute toimintoja/palveluita kohtaan, pelko osallistua pandemiatilanteen takia, pelko osallistua yksin, toiminnot eivät ole esteettömiä, paniikkihäiriö tai muu terveydellinen syy ja omien voimavarojen kokeminen riittämättömäksi voidakseen osallistua.

Seuraava kysymys oli tarkentava, vastaaja sai vapaasti kertoa, millaisiin toimintoihin osallistuu tällä hetkellä. Puolet (50%) vastasi osallistuvansa aktiivisesti harrastustoimintaan, 29,2 % ilmoitti olevansa mukana vapaaehtoistoiminnassa, 28,3 % osallistui jonkun yhdistyksen järjestämään toimintaan, 17% osallistui seurakunnan järjestämään toimintaan ja 4,7% mainitsi olevansa osa poliittisesti aktiivista toimintaa.

Neljännessä ja viidennessä kysymyksessä kartoitettiin tarkemmin alueen toimijoiden ja palveluiden tuntemista ja onko toimintojen mahdollisella maksullisuudella merkitystä vastaajaan osallistumiseen. 50,2% vastaajista ilmoitti tietävänsä tai tuntevansa alueen toimijoita ja heidän tarjoamiaan palveluja. 45,7 % vastaajista ilmoitti toimintojen maksullisuuden vaikuttavan osallistumiseensa, 41,4% vastaajista ei puolestaan kokenut mahdollisen maksullisuuden vaikuttavan osallistumiseensa. 12,9% vastaajista ei osannut vastata toimintojen maksullisuuden vaikutamisesta omaan osallistumiseensa.

Kyselyyni vastaajat olivat enemmistönä (59,3 %) sitä mieltä, että kaikista mieluiten osallistuisivat liikuntapainotteiseen toimintaan, toinen selkeä enemmistö (42,8 %) osallistuisi kulttuuriin liittyvään toimintaan. Yksittäisiin tapahtumiin haluaisi osallistua 34,2 % vastaajista, vaikuttamiseen tähtävään toimintaan 11,5 %, vapaamuotoiseen toimintaan 25,9 % ja kuntouttavaan toimintaan 23%. Osa vastaajista tarkensi haluaan osallistua erilaisiin tietyn aihepiiriin toimintoihin, kuten koiratapahtumiin, toritansseihin, perhetapahtumiin ja käsityökerhoihin.

Kysymyksessä seitsemän vastaajat saivat pohtia, kuinka usein toimintoihin haluaisi osallistua. 91 vastaajaa (37 %) ilmoitti halunsa osallistua muutaman kerran kuukaudessa ja 90 vastaajaa 36,6 % ilmoitti haluavansa osallistua kerran tai pari kertaa viikossa. Kerran kuukaudessa järjestettävään toimintaa osallistuisi 13% ja kertaluontoisesti osallistuisi 8,1%. Vain 5,3 % kaikista vastaajista halusi osallistua päivittäin. Suurin osa kyselyyni vastanneista ilmoitti olevansa työelämässä, joten ymmärrettävästi tämän vuoksi päivittäisen osallistumisen halukkuus ei ollut kovin korkea.

72 % vastaajista ilmoitti löytävänsä kaikki tarvitsemansa palvelut asuinalueeltaan. Jatkokysymyksessä sai kertoa vapaasti, millaiset palvelut Petoselta koki puuttuvan. 60 vastaajaa mainitsi asukastupatoiminnan, Kelan palveluiden, pankkipalveluiden, kirpputorien, tiettyjen kauppaketjujen kauppojen, yksityisien terveyspalvelujen, kuntosalipalvelujen, uskonnollisesti sitoutuma-

ton ryhmien, tanssikurssien, ei-leimaavia-kerhotoimintojen, pikkulasten leikkipaikkojen, käsi-työ- ja ompeluseurojen, joogaryhmien, ravintolapalvelujen, postin palvelujen, miehille oman kokoontumispaikan sekä elävälle musiikille tarkoitettun konserttipaikan puutteen.

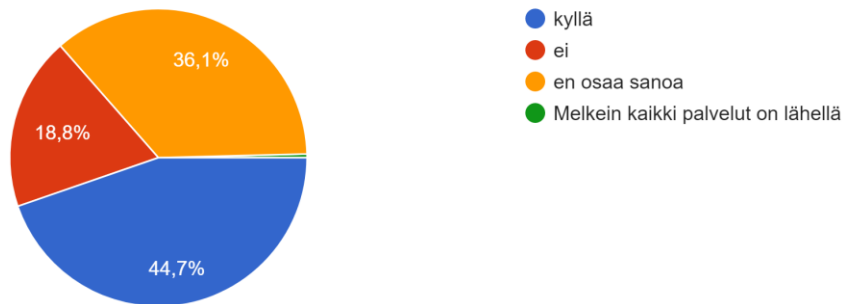
Vähemmistöryhmien huomioimista palveluissa käytin esimerkkinä kysymyksessä käytin maahanmuuttajia ja syrjäytymisuhan alla olevia. Yli puolet (53,3%) vastaajista ei kokenut osavansa kertoa onko Petosella huomioitu erilaiset vähemmistöryhmät palveluissaan. 32 (12,5%) vastaajaa oli suoraan sitä mieltä, että vähemmistöryhmiä ei ole palveluissa huomioitu. 141 vastaajaa (54,7%) ilmoitti palveluiden kuitenkin huomioivan kaikenikäiset asukkaat.

Petosen alueella mahdolliset uudet toiminnat ja niistä tiedottaminen tavoittaisivat kyselyyn vastanneiden (66,5%) mukaan parhaiten sosiaalisen median avulla. Nykyaikana tiedotuksen löytyminen verkkoalustoilta tavoittaa luonnollisesti parhaiten ne henkilöt, jotka sitä käyttävät. 21,8 % vastaajista arvioi tiedon saavuttavan parhaiten perinteisen puskaradion avulla, eli tieto palveluista ja toiminnoista tulisi toisilta osallistujilta. Lehti-ilmoituksen kautta uusista toiminnoista ja palveluista tavoittaisi vastaajista 21,8 %, tähän tarkoitukseen alueen Meidän Petonen-lehti tai paperinen esite, joka jaetaan kaikkiin alueen kotitalouksiin, vaikuttaisi pätevimmältä tavalta jakaa informaatiota. Loput vastaukset jakaantuivat tasaisesti sähköposti-ilmoituksella saatuun tietoon, sekä kirjaston ja kauppojen ilmoitustauluilla oleviin mainoksiin.

Seuraava kysymys ”Millainen mielikuva ihmisillä on yleisesti Petosesta asuinalueena? ”, osoitti, että Petosen alueen asukkaat olivat tietoisia alueeseen kohdistuvasta negatiivisesta mielikuvasta. 58,4% kysymykseen vastanneissa oli sitä mieltä, että mielikuva alueesta on huono. Itse alueella asuvat kokivat kuitenkin reilulla enemmistöllä (91,5%) alueella olevan hyvä asua. 16 henkilöä vastasi tarkentavaan kysymykseen syitä siihen, miksi ei kokenut alueella asumista hyväksi. Heistä suurin osa nosti esiin päihderiippuvaiset katukuvassa, rikollisuuden, turvattomuuden tunteen ja maahanmuuttajakeskittymän. Yle uutisoi 17.06.2020 henkirikosten olevan rajussa kasvussa 2020 kevään aikana, selvityksessä käytettiin Poliisihallituksen tilastoja vuosilta 2000-2010, Petosen asuinalueella tuona aikana tehtiin hieman yli neljäkymmentä henkirikosta tai sen yritystä, josta johtuen Petosella näitä tehtiin Suomen kunnista neljänneksi eniten.

Koetko, että asuinalueella vallitsee hyvä yhteisöllisyys?

255 vastausta

Kuvio 2: 44,7% Petosen alueen asukkaista koki alueella vallitsevan yhteisöllisyyden hyväksi

44% prosenttia vastaajista koki alueella vallitsevan hyvän yhteisöllisyyden, eli asukkaat kokivat Petosella olevan jonkinlainen me-henkisyys ja yhteisöllisyys huolimatta siitä, millaisena alueena Petosta pidetään.

Kyselyn viimeinen kysymys oli vapaan palautteen mahdollisuus koskien alueella asumista ja alueen palvelujen ja toimintojen kehittämisehdotuksia. Tähän kysymykseen vastasi 73 henkilöä. Vapaassa palautteessa puhututti puuttuvat Kelan, sosiaalitoimen ja pankkien palvelut, ulkoilualueiden, erityisesti Litmasenlammen viihtyvyys, torialueen hyödyntäminen tapahtumien käyttöön, kahviloiden, leikkipuistojen ja muiden kohtaamispaikkojen puute.

5.3 Vapaasta palautteesta poimittua

Tähän kappaleeseen poimin teettämästäni kyselystä opinnäytetyölleni oleellimmän tiedon alueen kehityskohteista, joita Petosen alueen toimijat voisivat hyödyntää yhteiskehittämisessä. Nämä vapaaseen palautteeseen osoitetut asukkaiden mielipiteet koin erityisen tärkeäksi koota oman kappaleen alle.

Ikäihmisille toivottiin lisää palveluita ja harrastustoimintaa, samoin lapsiperheille. Petosen kaukainen sijainti suhteessa kaupungin keskustaan, koettiin syyksi siihen, ettei pääse osallistumaan Perheentalon toimintaan pienten lasten kanssa. Viittomakielinen asukas yhdistys nousi myös esille, yleisestikin kuulovammalaisille suunnattua toimintaa ei alueella koettu olevan, eli esteet-

tömyyden toteutuminen tässä kohtaa ei alueen toiminnoissa toteudu. Yksinäisyyden kokemukset heijastuivat palautteessa, matalan kynnyksen toimintaa ei koettu olevan riittävästi ihmisille, joilla ei ole mielenterveys- tai päihdeongelmaa.

Petosen brändin parantaminen nousi myös esimerkiksi kehityskohteista, alueen kuvattiin olevan kuitenkin olevan yksi Kuopion parhaimmasta asuinalueesta palveluiden, liikuntapaikkojen, Matkuksen kauppakeskuksen ja moottoritien saavutettavuuden suhteen. Uhkaavan ilmapiirin ja väkivallan pelon poistaminen lisäisi erään vastaajan mukaan viihtyvyyttä ja turvallisuutta.

Kehityskohteeksi mainittiin myös jonkinlainen paikka/alusta, johon kaikki toiminnot koottaisiin helposti löydettävään muotoon. Tämän toteuttaminen konkreettisesti, esimerkiksi asuinalueen oman nettisivun muodossa on täysin mahdollinen kehittämisen paikka alueen toimijoille yhdessä Kuopion kaupungin kanssa.

Kannatusta sai myös yhteiset talkoot, joiden alueen viihtyvyyttä voitaisiin edistää siivouksen muodossa ja nk. kansan palaverit, jossa alueen asukkaiden olisi mahdollisuus osallistua erilaisiin paneelikeskusteluihin asuinalueeseen liittyvissä asioissa. Nuorille toivottiin lisää mahdollisuuksia vaikuttaa myös omiin asioihinsa. Asukastupaa ja aiemmin kaivattua Osallisuushanketta, Pömpeliä, kaivattiin alueelle. Tavallaan yhteisen olohuoneen puute nousi kyselyssä esille muutamaan kertaan.

Yli 91 % Petosen kyselyyn vastanneista asukkaista koki kuitenkin asumisen olevan enimmäkseen rauhallista ja hyvää, mikä alueen toimijana itseänikin lohduttaa. Petonen on laaja asuinalue ja laidalla olevat omakotitaloalueet ovat matkan päässä Petosen keskustasta, Pyöröstä, joka mielletään kaikista levottomammaksi alueeksi Petosella. Kyselyssäni ei ollut vaihtoehtoa tarkentaa sijaintia, joten tuloksia tulee arvioida kriittisesti siltä osin, jos oletetaan teoreettisesti enemmistön vastaajista asuvan omakotitaloalueella.

Kolmannen sektorin tarjoamiin mahdollisiin palveluihin osallistumisen hankaluus koettiin valitsemalla pandemian lisäksi enimmäkseen siinä, ettei tietoa alueen palveluista tai toiminnoista ollut saatavilla helposti. Jonkinlainen tehostettu alueellinen markkinointi voisi myös lisätä asukkaiden tietoutta, yksittäiset ilmoituslaput päivittäiskauppojen seinällä eivät välttämättä tavoita läheskään niin hyvin, kuin joku yhteen niputettu tietosivu toiminnoista ja niiden aikatauluista. Tietojen etsiminen itsessään on voimavaroja kuluttavaa varsinkin niille asukkaille, joilla on elämänhallinnassa muitakin vaikeuksia ja/tai haasteita.

Ajanpuute ja mielekkäiden toimintojen puuttuminen alueen asukailta, koettiin kyselyssäni myös ongelmalliseksi yhtälöksi. Suurin osa alueen kolmannen sektorin ja matalan kynnyksen toiminnoista ovat avoimia virka-aikana, jolloin alueella asuva työkäinen päivätyössä käyvä väestö ei ehdi osallistua toimintaan. Iltapainotteista toimintaa on tarjolla maksullisissa harrastuksissa, mutta matalan kynnyksen maksutonta kohtaamispaikkaa ei ole tarjolla heille, jotka voisivat iltpäivällä tai illalla toimintaan osallistua.

Mielekkäiksi toiminnoiksi nousi esille selkeästi kaksi isoa teemaa: urheilu ja kulttuuri. Petosella ja sen välittömässä läheisyydessä toimii usean eri urheiluseuran harrastetoimintaa, mutta täysin puhtaasti kulttuuriin keskittyvää mutta samalla uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumatonta toimintaa alueen aikuisväestölle ei kysynnästä huolimatta ole tarjolla. Myös alueen asukkaat osallistuisivat mielellään yksittäisiin tapahtumiin, joita onneksi Petosen alueen toimijat yhdessä pyrkivät järjestämään. Esimerkkinä näistä vuoden 2020 toukokuussa Pitkälähti-Petosen asukasyhdistys järjesti alueen asukkaille Roskajuoksun ja Meidän Petonen-tapahtuman. Yhteistyö eri yritysten ja oppilaitosten välillä voisi toimia ratkaisuna lapsiperheille kohdennettuihin tapahtumiin, jolla tuodaan perhekeskeistä toimintaa alueelle sen sijaan, että ne painottuisivat kaikki hankalien kulkuyhteyksien taakse.

Kyselyyni vastanneiden vapaissa palautteissa oli paljon kehityskohteita myös Kuopion kaupungin suuntaan, Petosen alueen asukkaat kokivat, että sosiaali- ja terveyspalvelut olivat puutteellisia tai jopa olemattomat tarpeisiin nähden. Myöskin turvallisuuden ja ulkoilun alueen viihtyvyyteen liittyvät kehittämissuhteet olivat sellaisia, millaisia ei-julkisen sektorin toimijoiden on hankala edistää.

5.4 Tulosten esittely Petosen alueen toimijoille

Kyselyn tulokset esitin 3.8.2021 Petosen alueen toimijoiden verkostopalaverissa, jossa paikalla olivat Petosen Apu ja tuki -hankeen vastuunjohtaja, Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry:n kansalaistoiminnan koordinaattori, Pitkälähti-Petosen asukasyhdistyksen puheenjohtaja toisen edustajan kanssa, Niiralan Kulmalta kaksi edustajaa, Kuopion nuorisopalveluiden edustaja, Kallaveden seurakunnan edustaja, Pyörön ala-asteen edustaja, Pyörön kirjaston edustaja ja Valo Valmennusyhdistys ry:n edustaja. Verkosto kokoontui Pinarin vapaa-ajan tiloissa sijaitsevassa kahvilassa, mahdollisuus osallistua etänä toteutettiin Microsoft Teamsin avulla.

Palaverin koordinoi ja koolle kutsui Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry:n kansalaistoiminnan koordinaattori Janne Vainikainen, jonka kanssa etukäteen sovimme esittäväni kyselyni tulokset heti palaverin alussa. Esittelyn jälkeen esitystä varten koostamani Powerpoint-esitys luvattiin laittaa kokouksen yhteenvetoon, jotta myös toimijat, jotka eivät päässeet paikalle, saivat mahdollisuuden tutustua niihin.

Kyselyni esittelyyn käytin apuna ennakkoon koostamaani Powerpoint-esitystä, johon olin koonnut kyselyni tulokset kokonaisuudessaan Google Formsin luomilla valmiina kaavioina. Tulosten esittelyyn kului aikaa vartin verran, nostin esiin itsestäni merkityksellisiä asioita ja pyysin, että esitelmän jälkeen voisimme käydä vapaamuotoista keskustelua tulosten herättämisistä ajatuksista.

Esittelyni jälkeen vapaassa keskustelussa nousi esiin lähes kaikilla toimijoilla se, miten kyselyn tuloksissa mainittu yksinäisyyteen liittyvä tematiikka näyttäytyi heidän asiakkaissaan tai kävijöissä. Keskustelussa nousi ensimmäisenä idea kehittää matalan kynnyksen kaveritoimintaa taistelussa yksinäisyyttä vastaan, mutta yhteistuumiin tultiin samaan lopputulokseen siitä, että siihen toimintaan sitoutuvaa tahoja olisi vaikea löytää tämänhetkisin resursseilla, varsinkin pandemia-aikana.

Asukkaiden vapaassa palautteessa useamman kerran esiin nostettu asukastuvan puute, puhututti erityisesti. Kaikille avoin kohtaamispaikka olisi hyvä viitekehys uudelle hankkeelle, jonka toiminnan pohjana olisi vapaa ja sitoutumaton oleskeleminen. Eräässä yksittäisessä palautteessa oli kiteytetty hyvin se, että leimaaviin toimintoihin ei haluta osallistua, mutta asukastuvan tapainen matalan kynnyksen ja kaikille avoin toiminta olisi tervetullutta. Toimijat pitivät tällaista toimintaa erityisen tarpeellisena, mutta pohdintaa herätti rahoituksen saamisen vaikeus tämän tyyliselle hankkeelle ilman selkeämpää kohderyhmää tai tarkempaa rajausta. Asukastupa-toiminnan puuttuminen näkyi kyselyssä, mutta pohditutti myös toimijoita.

Pitkälähti-Petosen asukasyhdistyksen puheenjohtaja Kalle Lillinen kertoi, että Petosen vapaa-ajan tilat tarjoavat tilojaan erilaisille kerhoille, joita Pitkälähti-Petosen asukasyhdistys itsekin hyödyntää toiminnassaan. Alle 29-vuotiaille kävijöille suunnatut kerhot saavat tilat käyttöönsä maksutta, mikä toi uutta tietoa muille palaveriin osallistuneille toimijoille. Verkostotapaamisessa todettiin yhteisesti, että jostain syystä tieto jo olemassa olevista kerhoista tavoita alueen asukkaita. Tämä tuli kyselyni tuloksissa myös ilmi, vastauksien perusteella enemmistön alueen

asukkaista tavoittaisi parhaiten sosiaalisen median avulla, joten markkinointi kaikkien tulevien tapahtumien myötä olisi viisainta hoitaa sitä hyödyntäen.

Petosen mainehaitasta keskusteltiin pitkään. Päihdeongelmien näkyminen katukuvassa todettiin vahvistavan stereotyyppioita ja mainehaittaa, mutta päihdetoimijat kokivat kädettömyyttä vastata nopeasti kasvaneeseen tarpeeseen tukea kohderyhmää. Yhteistyön merkitys korostui keskustelussa toimijoiden välillä, joten yhteisiä isompia ja pienempiä projekteja suunnitellaan jatkossakin. Pitkälähti-Petosen asukasyhdistyksen ”Meidän Petonen”-tapahtuma ja siihen liittyvä ydinajatus positiivisesta yhteisöstä haluttiin toimijoiden kesken nostaa vielä isommaksi yhteiseksi ajatusmalliksi, joka voisi Petosella olevilla ja asuvilla olla. Tulosten esitleminen keräsi kiitosta sähköpostiketjussa, jonne yhteenveto palaverista ja esittelyyn käyttämäni Powerpoint-esitys liitettiin.

6 POHDINTA JA ARVIOINTI

” Yhteisöllisyys- ja osallistumisvaateissa odotetaan aina tietynlaista, keskiluokkaista lähtökohdista rakennettua yhteisöllisyyttä ja osallistumista. Tästä syytä kaikki yhteisöllisyys ja osallistuminen, joita alueella jo on, määrittyy joko vääränlaiseksi tai hyödyttömäksi, tai sitten se jää kokonaan piiloon, eikä sitä edes nähdä.”

Luin kyseisen tekstinpätkän Lotta Junnilaisen kirjasta Lähiökylä- Tutkimus yhteisöllisyydestä ja eriarvoisuudesta. Tuon lauseen arvo tälle kehitystyölleni on mittaamattoman arvokas. Ymmärrän sen niin, että kehittämistyön tekeminen ilman aitoa kosketuspintaa eriarvoisuuden kokemuksiin jää puolivillaiseksi. Sen kaltainen yhteisöllisyys vähäosaisten ihmisten välillä, mitä pääsin PATu-hankkeen ohjaajana todistamaan, on luonteeltaan kaukana keskiluokkaisuudesta. Uuden luomisen lisäksi tulisi keskittyä yhtä paljon Petosen alueen asukkaiden välillä olevan yhteisöllisyyden tunteen vahvistamiseen.

6.1 Pohdintaa

Teettämäni kyselyn tulosten hyödyntämistä tehokkaasti syrjäytymisen estämisessä, eriarvoisuuden kokemuksen vähentämisessä ja asukasosallisuuden edistämässä tarvitaan aktiivisia toimia ja tavoitteellisuutta sekä Petosen alueen toimijoilta, että sen asukkailta. Moniammatillisen verkoston valmis olemassaolo on iso voimavara tulevaisuudessa asuinalueen kehittämiseen. Sen tiivis yhteistyö ja yhteinen tavoite asukkaiden hyvinvoinnin edistämässä tekee siitä toimivan ja tietoisien yhteisön. Oma työsuhteeni Petosen Apu ja Tuki-hankkeessa päättyi ennen, kuin pääsin kokeilemaan käytännössä yhteiskehittämistä teettämäni kyselyn tulosten pohjalta. Toivon silti, että valmis opinnäytetyö toimisi osaltaan innostavana katalysaattorina ja tieto Petosen asukkaiden omista toiveista alueen kehittämisestä saavuttaisivat ne korvat, joilla on mahdollisuus ja halu niitä toteuttaa. Mielestäni tekemäni pohjatyö asukasosallisuuden myötä saavutetun tiedon kerääminen ja sen luovuttaminen yhteiskehittämisen pohjaksi asuinalueen toimijoille on onnistunut.

Erilaiset yksittäiset teemapäivät liittyen liikuntaan tai kulttuuriin, voisivat olla helposti toteutettavissa toimijoiden yhteistempauksena tai liittäen ne asukas yhdistyksen valmiisiin teemapäiviin. Tapahtumissa alueen urheiluseurat ja kulttuuriin liittyvät toimijat voisivat esitellä toimintaansa alueen urheilukentällä, pitää erilaisia rasteja ja lajikokeilupisteitä. Erilaiset matalan kyn-

nyksen pop-up-tyyliset näyttelyt ja tempaukset olisivat myös helppo toteuttaa vähilläkin resursseilla. Petosen alueen torilla on riittävästi tilaa esimerkiksi mölkky-turnaukselle. Myöskin alueen toimijat voisivat vertailukehittää toimintaansa, Pitkälähti-Petosen asukasyhdistys voisi vierailla kaupungin muiden asukasyhdistysten luona ja myös yhteiskehittää toimintaa lähialueiden asukasyhdistysten kanssa.

Asukazosallisuutta voisi helposti lisätä valmiisiin toimintoihin jalkautumalla rohkeammin kohtaamaan ihmisiä ja kartoittamaan heidän toiveitaan asuinaluettaan kohtaan. Kuten Petosen alueen verkostopalaverissa ja teettämässäni kyselyn vastauksissa todettiin: tapahtumia ja toimintoja kyllä on, mutta tieto niistä ei saavuta. Kyselyni vastaajista enemmistö (66,5%) koki tiedottamiseen hyväksi kanavaksi sosiaalisen median, joten painottaisin sitä itse sellaisiin kanaviin, kuten Facebookin yhteisöpalveluun ja Instagram-sovellukseen, joita kaikkien alueen toimijoiden on helppo käyttää.

Uskoisin myös, että täysin erillinen internetsivusto Petosen asuinalueelle voisi olla hyötysuhteeltaan merkittävä. Nettisivulle olisi helppo kerätä ja koota selkeästi ajantasaiset tiedot alueen kauppojen aukioloajoista, julkisen liikenteen aikatauluista ja yksityishenkilöiden järjestämistä pihakirpputoreista lähtien aina sosiaalialan toimijoiden järjestämiin toimintoihin, tapahtumiin ja tietenkin yhteystiedot, jotta säästetään voimavarat tiedon etsimisen sijaan itse toimintaan osallistumiseen. Tämän konkreettiseen luomiseen voisi hyödyntää esimerkiksi tietotekniikan alan opiskelijoita, vaikka ihan omana opinnäytetyönään.

Petosen alueen eriarvoisuuden vähentämiseksi on tärkeää myös vahvistaa asukkaiden yhteiskäytävyyden tunnetta. Keskustelussa toimijoiden kanssa todettiin yhteistuumin tässä olevan oiva paikka uudelle toiminnalle tai hankkeelle, jonka pääpiste olisi matalan kynnyksen kohtaustapaikka, joka olisi avoin kaikille Petosen alueen asukkaille. Rahoituskysymykset ovat isoja epävarmuustekijöitä yleisesti kolmannen sektorin toiminnassa, mutta täysin utopistisena en ajatusta pitäisi. Useamman toimijan yhteishanke, jolla saataisiin alueelle asukastuvan tapainen tila, olisi oiva tilaisuus näyttää yhteistyön voima. Lisäksi Kuopion kaupunki tukee kansalaistoiminnasta lähtöisin syntyvää asukastoiminnan edistämistä (Kuopion kaupunki 2021e).

Monesti yksikin hyvä kokemus yhdenvertaisuudesta voi olla alku jollekin suuremmalle. Vapaehtoistyön ja -tahojen panosta tulisi selkeästi enemmän tuoda esille Kuopiossa, Petosella tapahtuu koko ajan näkymätöntä työtä, jolla eriarvoisuutta vähennetään. Sitä työtä tehdään sil-

kasta halusta auttaa, oli se sitten vaikkapa kyyti terveystalveluiden ääreen, kun julkiseen liikenteeseen ei ole varaa ja palvelut liian kaukana taitettavaksi jalan. Palveluiden siirtyminen sähköisiksi ja palvelupisteiden vähentäminen alueilta, joilla asuu heikommassa asemassa olevia ihmisiä edistävät syrjäytymistä, sillä kaikilla ei ole mahdollisuutta sähköiseen asiointiin tarvittavien tietojen, taitojen ja välineiden puutteen vuoksi. Koska Petosen alueella asuu paljon heikommassa asemassa olevia ihmisiä, on entistä tärkeämpää lisätä alueen ihmisten yhteenkuuluvuutta ja osallisuutta mahdollistamalla palveluiden ja tukevien toimintojen helppo saatavuus myös tulevaisuudessa. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2021).

Mainehaitan osalta on vaikea tehdä yksittäisiä ratkaisuja asian edistämiseksi, mielipiteet tai ennakkoluulot eivät muutu hetkessä. Pitkäjänteinen ja positiivinen viestintä ja hyvien asioiden näkyväksi tekeminen edistäisivät ihmisten parempaa suhtautumista alueeseen tai sen asukkaisiin. Myöskin alueen viihtyvyyteen panostaminen kaupungin toimesta voisi luoda osaltaan positiivista mielikuvaa.

Pelkästään eriarvoisuuden näkökulmasta asuinalueen kehittämisessä olisi syytä panostaa varhaiskasvatukseen, koulutukseen, sekä nuorille suunnattuihin palveluihin, sillä monesti aikuisten ongelmat heijastuvat koko perheeseen. Eriarvoisuuden näkyminen lapsiperheköyhyytenä ja sen myötä tuleva osattomuuden kokemus määrittelee lapsen minäkuvan kehitystä (Alapiha 2019). Harrastustoiminta on usein kallista, joten vähävaraisemmissa perheissä lasten osallistuminen maksullisiin toimintoihin voi olla kynnykskysymys. Vaikka en kyselyssäni erityisesti lapsia ja nuoria huomionnut erityisryhmänä, haluan tuoda esille sen, että lapsille suunnatut maksuttomat kerhotoiminnat ja niiden ylläpitäminen on ehdottoman tärkeää.

6.2 Arviointi opinnäytetyöprosessista ja eettisyyden toteutumisesta

Opinnäytetyöprosessini oli pitkä ja raskas. Sen sovittaminen järkevästi elämäntilanteeseen, jossa tasapainottelivat työ, opinnot ja perhe-elämä vaati paljon organisointia. Työn tekemiseen ideasta valmiiksi kehittämistyöksi kului aikaa yhteensä lähes yhdeksän kuukautta. Aiheen ollessa minulle henkilökohtaisesti tärkeä, kului alkuvaiheessa prosessia voimavaroja siihen, että vaadin itseltäni liian paljon ja liian nopeasti. Työn ohessa ison kehittämistyön tekeminen tuntui samaan aikaan hyvältä ja huonolta ajatukselta, kirjoittaminen takkusi iltaisin raskaiden työpäivien päätteeksi mutta työn tarpeellisuus muistui mieleen asiakkaiden kohtaamistilanteissa aina uudelleen seuraavana päivänä.

Matkan varrella myös suunnitelmat muuttuivat minusta riippumattomista syistä. Päälimmäisenä näistä mieleeni jäivät epäonnistunut jalkautuminen kyselyni kanssa Pyörön kirjastolle, akuutti pandemiatilanne ja se, ettei kyselyni tulosten esittäminen verkostopalaverissa saanut ihan sellaista vastaanottoa, mitä olisin opinnäytetyölleni toivonut. Konkreettisen tuotoksen puutteellisuus työssäni aiheutti paljon stressiä, varsinkin loppuvaiheessa. Myös oma osaamattomuuteni vaikutti monessa kohdassa prosessia, jälkiviisaana olisi helppo tehdä toisin.

Alkuvaiheessa opinnäytetyössäni oli vaikeaa tehdä rajausta siihen, millaisen tietoperustan opinnäytetyöni tarvitsee. Rajanvetoa mietin erityisesti silloin, kun lähiökehittämisen tematiikka alkoi viedä työtäni tiettyyn suuntaan. Vaikeinta oli löytää punainen lanka ja tehdä päätös siitä, mitkä tietoperustan osat tukisivat parhaiten kehittämistyöni ymmärtämisessä. Vielä loppumetreilläkin tietoperusta muuttui, kun asukasosallisuus ja yhteiskehittäminen termeinä tulivat mukaan työhöni. Ne käänsivät työni painopistettä onnistuneempaan suuntaan.

Uskon kehittämistyöni tuoman tiedon hyödyllisyyteen. Työkentällä toimiminen prosessin aikana vakuutti minut siitä, että minkäänlainen kehittäminen ja uusien asioiden kokeileminen ei saa loppua silloinkaan, kun rahoitusta toimintaan ei ole. Laajalti turhaa mainehaittaa kärsinyt Petonen on täynnä ihmisiä, jotka haluavat osallistua matalan kynnyksen toimintoihin ja olla osana yhteisöä, vaikka varsinaista uhkakuvaa syrjäytymisestä ei olisikaan.

Monessa kohtaa työni rakentumisvaihetta oli äärimmäisen ilahduttavaa huomata, että opintojeni rakentuminen järjestötyön osaamisen osalta tuki omaa ammattiosaamistani silloin, kun mietin juurisyytä tämän työn tarpeellisuudesta. Työn kautta saavutettu osaaminen kolmannen sektorin toimijana edisti projektin onnistumista pitämällä kehittämisen tarpeet konkreettisesti silmiäni edessä. Suuren kiitoksen kaikesta hiljaisesta ammattitiedosta ja kokemusten jakamisesta ansaitsi kärsivällinen kollegani Ulla Särkkä, joka haastoi minua ajattelemaan jatkuvasti laatikon ulkopuolelta.

Tavoitteeni oli saada prosessi valmiiksi vuoden 2021 aikana ja oppia työstämisen aikana lisää kehittämistarpeiden tunnistamisesta, niiden suunnittelusta ja toteutuksesta. Työn tavoitteet, tiedonkeruu ja siitä saadun datan muuttaminen helposti esitettävään muotoon, onnistuivat hyvin. Rehellisyyden nimeen koin pettymyksen tunteita, etten konkreettisesti päässyt luomaan vastausten pohjalta yksittäistä tapahtumaa tai muuta toimintoa, jossa asukasosallisuutta olisi hyödynnetty toimintojen kehittämisessä. Pelkästään opinnäytetyöprosessi itsessään on vahvistanut ajatustani asukasosallisuuden vahvistamisen tarpeellisuudesta.

Noudatin prosessin aikana eettisiä periaatteita. Olin avoin kaiken saamani tiedon suhteen kaikissa kehittämistyöni vaiheissa ja tutustuin opinnäytetyöni aiheeseen huolellisesti, varmistaakseni osaavani validisti arvioida työni tarvetta ja toteutumista. Opinnäytetyön vaatimat sopimukset olivat prosessin aikana kunnossa ja työni noudatti tutkimuseettisiä periaatteita. Anonymiteetti kyselyssäni mahdollisti sen, ettei minun tarvinnut käsitellä kenenkään henkilötietoja. Tiedotin kyselyyni vastaajia siitä, mihin tarkoitukseen kyselyni vastaukset tulevat ja luvannut tulokset nähtäväksi heille, jotka sitä halusivat. Noudatin parhaan osaamiseni mukaan tekijänoikeuslakia, koitin olla mahdollisimman tarkka käyttämieni lähteiden suhteen. Hetkittäin minulla oli vaikeuksia erottaa, mikä käytössäni oleva tieto on yleistietoa, mikä ammattitietoa ja mikä jonkun muun ajatuksista tai mielipiteistä päähäni muodostunutta ” tietoa ”.

Opinnäytetyöprosessi oli opettavainen kokemus, joka vahvisti omaa itsevarmuuttani tulevaisuudessa alan toimijana. Suurimmat oppimiskokonaisuudet tuli osallistamisen ja verkoston potentiaalin hyödyntämisen tärkeydestä yhteiskehittämiseen ja oman toiminnan vaikutuksen havainnoimisesta erilaisissa toimintaympäristöissä. Tässä välivaiheessa, kun opiskelijan roolista siirryn alan aktiiviseksi toimijaksi, on hyvä hetki pysähtyä muistuttamaan itseäni siitä, että tietämätön saan olla edelleen, uusien asioiden kokeilemista ei kannata lopettaa ensimmäiseen epäonnistumiseen ja ymmärrykseni kokonaisuuksista kehittyä koko ajan, vaikken sitä huomaa.

Urheiluseurojen kokoontumisajat!!!!

Palaa tuloksiin, ideoiden kerääminen asukasyhdistyksiltä

LÄHTEET

- Alapiha, Heli 2019. Lasten eriarvoisuus on hyvinvointivaltion häpeä. Keski-suomalaisen pääkirjoitus 22.03.2019. Viitattu 09.11.2021. <https://www.ksml.fi/paakirjoitus-mielipide/2397731>
- Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus 2014. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen raportteja 2/2014. Yhteisötoiminnallinen kehittäminen – Kokemuksia yhteisöllisestä ja tulevaisuusmyönteisestä korjauskulttuurista. Lähiö 2072 – hankkeen loppuraportti. Toim. Dhima, Sari 2014. Viitattu 04.11.2021. https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/135843/ARARA_2_2014_Yhteisötoiminnallinen_lahiokehittaminen.pdf?sequence=1
- Ertiö, Titiana & Rask, Mikko 2019. Yhteisluomisen tutka - Malli osallisuustoiminnan kokonaisvaltaiseen arviointiin. Helsingin yliopisto, valtiotieteiden tiedekunta. Strateginen tutkimus. Helsinki: Demos Helsinki.
- Harju, Aaro 2010. Puheenvuoro kansalaisyhteiskunnan tulevaisuudesta. Satakunta: Satakunnan painotuote.
- Hirsjärvi, Sinikka & Hurme, Helena 2009. Tutkimushaastattelu – Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press
- Junnilainen, Lotta 2019. Lähiökylä – Tutkimus yhteisöllisyydestä ja eriarvoisuudesta. Tampere: Vastapaino.
- Isola, Anna-Maria & Kaartinen, Heidi & Keto-Tokoi, Anna & Leemann, Lars & Lääperi, Raija & Schneider, Taija & Valtari, Sanna 2017. Mitä osallisuus on? – Osallisuuden viitekehystä rakentamassa. Terveiden ja hyvinvoinninlaitos. Helsinki: Juvenes Print Oy – Suomen Yliopistopaino Oy.
- Kainulainen, Sakari 2016. Sokra tutkii ja kehittää: Huono-osaisuus ja osallisuus maakunnissa. Kuntalehden verkkojulkaisu. Viitattu 03.11.2021. <https://kuntalehti.fi/kolumnit/sokra-tutkii-ja-kehittaa-huono-osaisuus-ja-osallisuus-maakunnissa/>
- Kakko, Teemu & Kirsi, Katri 2020. Henkirikokset rajussa kasvussa tänä vuonna, poliisi: ” Ei ole kontrollia, minne veitsen isku päättyy”- katso kartalta 2000-luvun Suomen väkivaltaisimmat paikat. Yle-uutinen 17.06.2020. Viitattu 07.11.2021. <https://yle.fi/uutiset/3-11383347>
- Kinnunen, Seija 2018. Sosiaalisen kuntoutuksen näkökulmia ja mahdollisuuksia. Diakonia ammattikorkeakoulu. Tampere: Juvenes Print Oy.
- Kuntalaki 410/2015.
- Kuopion ev.lut. seurakunnat 2021. Diakoniatyön ryhmätoiminta. Viitattu 06.03.2021 <https://www.kuopionseurakunnat.fi/kallaveden-seurakunta/diakonia-apua-elamaan/saannollinen-ryhma-ja-muu-toiminta>
- Kuopion kaupunki 2021a. Yhteystietopalvelut.
- Kuopion kaupunki 2021b. Avustukset. Viitattu 03.11.2021. <https://www.kuopio.fi/avustukset#Kake>
- Kuopion kaupunki 2021c. Kaupungin asukastoimintaa kehitetään yhteistyössä järjestöjen ja kirjastojen kanssa. Viitattu 02.11.2021. <https://www.kuopio.fi/-/kaupungin-asukastoimintaa-kehitetaan-tiiviissa-yhteistyossa-kirjastojen-kanssa>

- Kuopion kaupunki 2021d. Kuopion väestö ja rakentaminen 2020. Viitattu 03.11.2021. https://www.kuopio.fi/documents/7369547/8762970/Tilastotiedote+1_2021+v%C3%A4est%C3%B6%2C+rakentaminen+31122020+%281%29.pdf/92b4978a-cf13-4017-b5b5-87681cbe1189
- Kuopion kaupunki 2021e. Petonen. Viitattu 09.04.2021. <https://www.kuopio.fi/petonen?inheritRedirect=true>
- Kylmä, Jari & Lähdevirta, Juhani & Vehviläinen-Julkunen, Katri 2003: Laadullinen terveystutkimus – Mitä, miten ja miksi? Duodecim-lehtiartikkeli (119). 609–615. Viitattu 13.04.2021 <https://www.duodecimlehti.fi/duo93495>
- Kytöjoki, Jukka 2019. Meidän Petonen – 30 vuotta asukastoimintaa. Pitkälähti-Petosen asukasyhdistys ry. Leppävesi: Rihto oy
- Mattila, Marianne 2020. Petosen ja Maaningan asukastuvat ovat kiinni toistaiseksi. Yle-uutiset 10.03.2020. Viitattu 04.11.2021. <https://yle.fi/uutiset/3-11248461>
- Oikeusministeriö 2021. Syrjintä palveluissa. Viitattu 04.11.2021. <https://yhdenvertaisuus.fi/syrjinta-palveluissa>
- Perustuslaki 713/1999.
- Pitkälähti-Petosen asukasyhdistys ry:n toimintasuunnitelma 2021. Viitattu 27.02.2021 https://ppay.fi/wp-content/uploads/2021/01/PPAYry_toimintasuunnitelma_2021.pdf
- Po1nt Nuorten portaali 2021. Petosen Vapaa-aikatilat, Pinari. Viitattu 02.04.2021 <https://po1nt.fi/kuopio/nuorisotilat/petosenpinari/>
- Rasinkangas, Jarkko 2013. Sosiaalinen eriytyminen Turun kaupunkiseudulla - Tutkimus asumisen alueellisista muutoksista ja asumispreferensseistä. Turku: Juvenes Print.
- Routio, Pentti 2005. Kyselevät tutkimustavat. Verkkodokumentti. Viitattu 13.04.2021 <http://www2.uiah.fi/projekti/metodi/064.htm>
- Ruusuvuori, Johanna & Tiittula, Liisa 2014. Haastattelu. Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. 3. painos. Vantaa: Hansaprint Oy.
- Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry 2019. Toimintakertomus 2019. Painamaton lähde. Viitattu 22.11.2021
- Sosiaalihuoltolaki 1301/2014.
- Sosiaali- ja terveysministeriö 2020. Osallisuuden edistäminen. Viitattu 19.03.2021 <https://stm.fi/osallisuuden-edistaminen>
- Sosiaali- ja terveysministeriö 2021. Syrjäytymisen ja köyhyyden ehkäiseminen. Viitattu 04.11.2021. <https://stm.fi/syrjaytymisen-ja-koyhyiden-ehkaisy>
- Suomen virallinen tilasto 2009. Pienituloisuuden, köyhyyden ja syrjäytymisen mittareista. Verkkojulkaisu. Viitattu 04.11.2021. https://www.stat.fi/til/tjt/2009/02/tjt_2009_02_2011-01-26_kat_005_fi.html

Suomen virallinen tilasto 2020. Väestön tieto- ja viestintätekniikan käyttö. Verkkojulkaisu. Viitattu 06.11.2021. https://tilastokeskus.fi/til/sutivi/2020/sutivi_2020_2020-11-10_tie_001_fi.html

Suomen virallinen tilasto 2021. Tilastokeskuksen maksuttomat tietokannat. Viitattu 03.11.2021. https://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_tul_tjt_pienituloisuus/statfin_tjt_pxt_127y.px/table/tableViewLayout1/

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2018. Yhteiskehittäminen. Viitattu 1.11.2021 <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/sosku/sosiaalisen-kuntoutuksen-opas/yhteiskehittaminen>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2019. Asukas ja asiakasosallisuus Viitattu 1.11.2021 <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/osallisuuden-edistaminen/asukas-ja-asiakasosallisuus>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2021a. Eriarvoisuus. Viitattu 29.03.2021 <https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2021b. Palvelujärjestelmä. Viitattu 09.11.2021. <https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/palvelujarjestelma>

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Työ- ja elinkeinoministeriö 2021a. Hankekuvaus. EURA 2014. EU:n rakennerahastojen hallintajärjestelmä. Viitattu 29.03.2021. <https://www.eura2014.fi/rrtiepa/projekti.php?projekti-koodi=S22263>

Työ- ja elinkeinoministeriö 2021b. Hankekuvaus. EURA 2014. EU:n rakennerahastojen hallintajärjestelmä. Viitattu 04.03.2021. <https://www.eura2014.fi/rrtiepa/projekti.php?projekti-koodi=S20474>

Vehkalahti, Kimmo 2008. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Vilkama, Katja 2011. Yhteinen kaupunki, eriytyvät kaupunginosat – Kantaväestön ja maahanmuuttajataustaisten asukkaiden alueellinen eriytyminen ja muuttoliike pääkaupunkiseudulla. Helsinki: Edita Prima Oy.

Vilka, Hanna 2015. Tutki ja kehitä. 4.painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

World Bank 2021. Social inclusion. Viitattu 19.03.2021 <https://www.worldbank.org/en/topic/social-inclusion>

Ulkoministeriö 2021a. Mikä on yhdenvertaisuus? Viitattu 29.03.2021. <https://yhdenvertaisuus.fi/etusivu>

Ulkoministeriö 2021b. Palvelut. Viitattu 29.03.2021. <https://yhdenvertaisuus.fi/syrjinta-palveluissa>

Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014.

LIITTEET

Liite 1: Powerpoint-esitys, Petosen alueen verkostopalaveri. 04.08.2021

Kysely Petosen alueen asukkaille

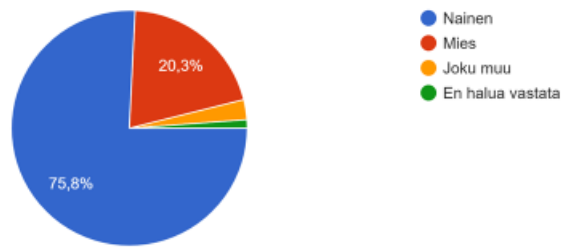
Sini Viertokangas – Petosen Apu ja Tuki - hanke

Kysely suoritettiin huhtikuussa 2021

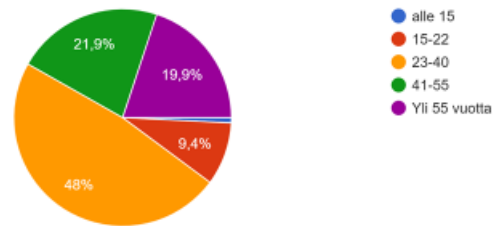
Vastauksia tuli yhteensä 258

Kysely on osana opinnäytetyötä, jonka tarkoitus on miettiä keinoja, millä eriarvoisuutta vähennetään Petosen asuinalueella.

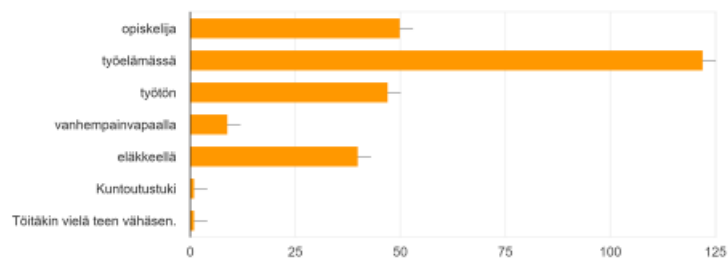
Vastaajan sukupuoli
256 vastausta

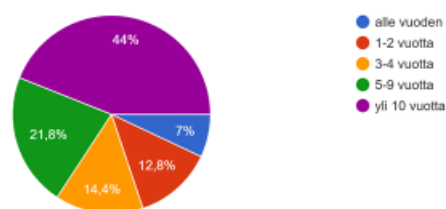
Vastaajan ikä
256 vastausta

Elämäntilanne
255 vastausta

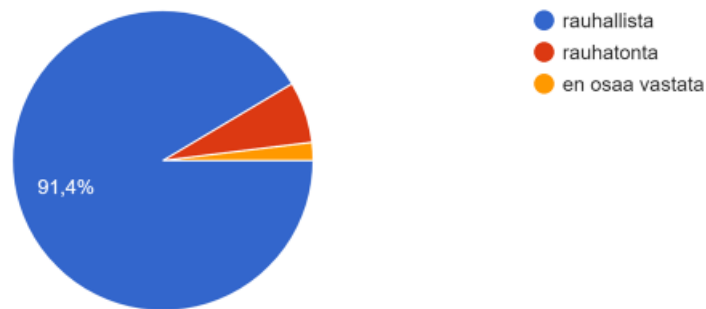

Olen asunut Petosella....
257 vastausta

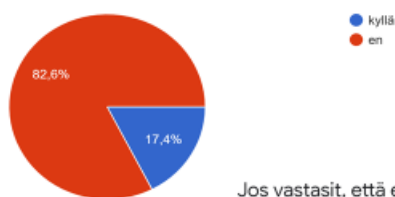
Koetko, että Petosella asuminen on enimmäkseen...?

257 vastausta

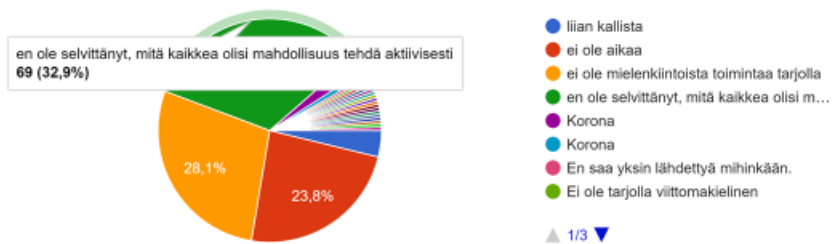
Osallistutko aktiivisesti erilaisiin osallistaviin toimintoihin? (Esim. harrastukset, kerhot, toimikunnat yms.)

258 vastausta

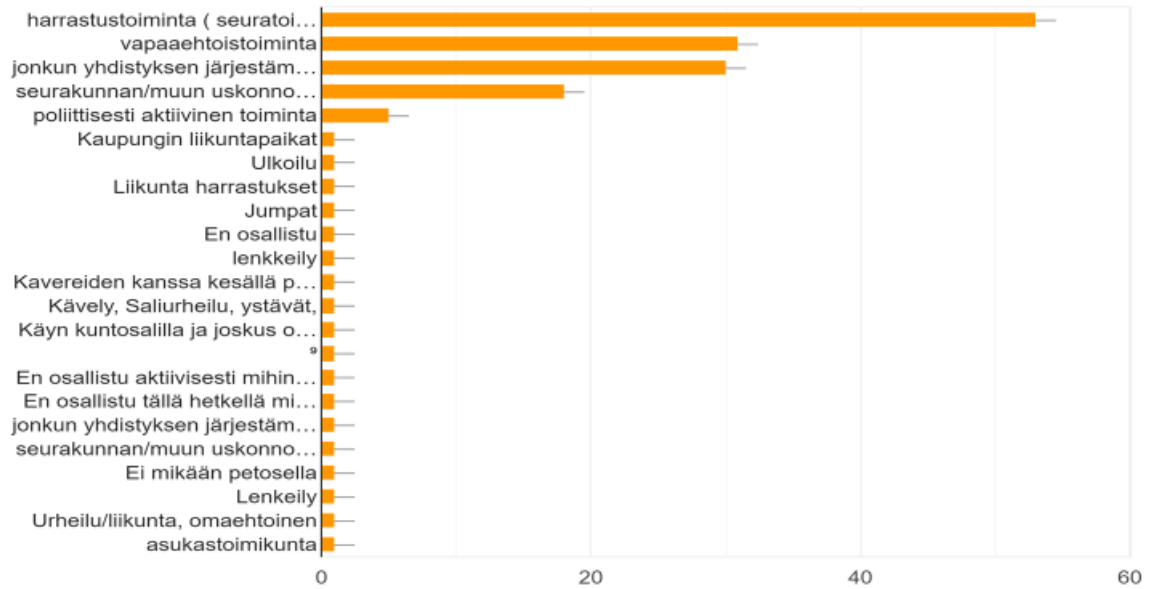
Jos vastasit, että et osallistu aktiivisesti erilaisiin toimintoihin, se johtuu siitä että....

210 vastausta

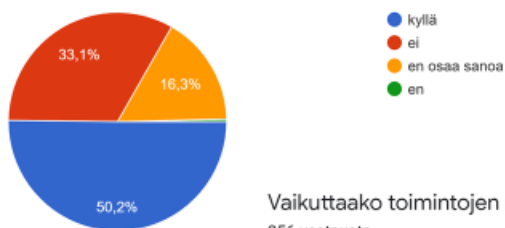
Millaisiin toimintoihin osallistut aktiivisesti? (rastita KAIKKI itseäsi kuvaavat vaihtoehdot)

106 vastausta

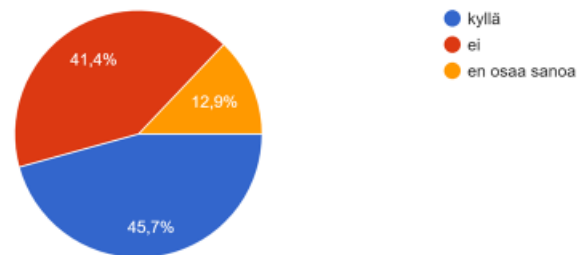
Tiedätkö/tunnetko alueen toimijoita ja heidän tarjoamia palveluitaan?

257 vastausta

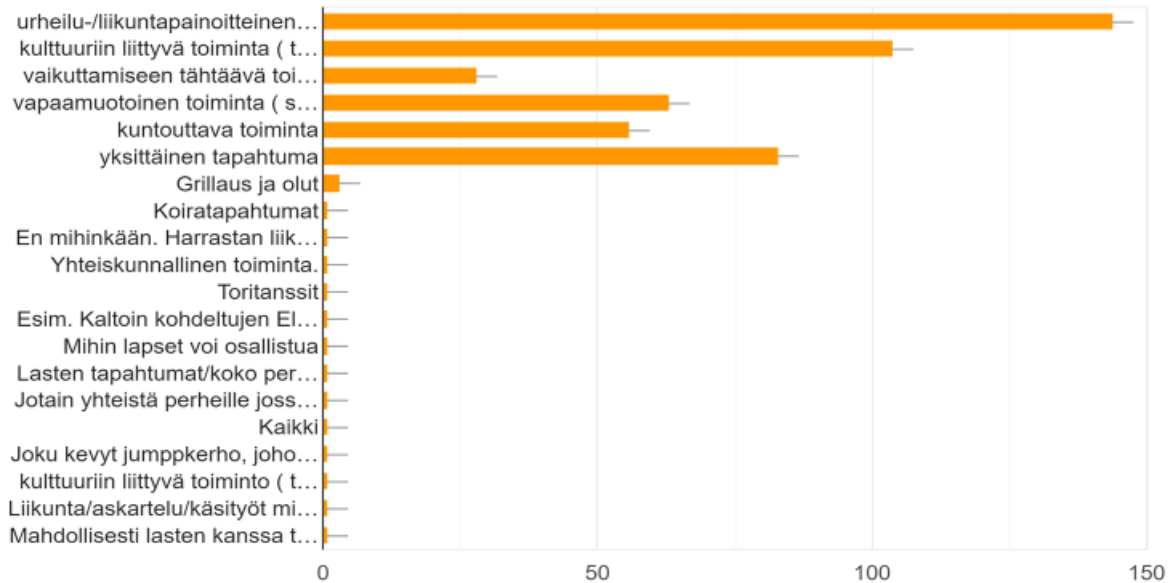
Vaikuttaako toimintojen mahdollinen maksullisuus osallistumiseesi?

256 vastausta

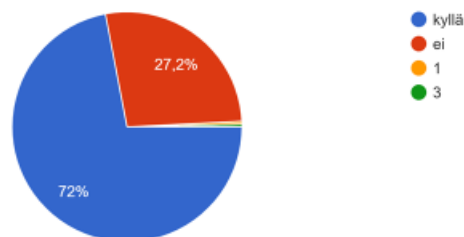
Millaisiin toimintoihin osallistuisit kaikista mieluiten?

243 vastausta

Löytyykö Petoselta mielestäsi tarvitsemasi palvelut?

257 vastausta

Mitä palveluita Petoselta puuttuu:

Kirpputori, kahvila, Kela, ravintola, Tokmanni, vaatekauppa, kuntosali, pankkipalvelut, käsityöpalvelut ja -kerhot, kunnossa oleva laavu, elävää musiikkia, eläkeläisten terveystiete, yhteinen tupa asukkaille, Postipalvelut, pelkästään miehille suunnattu toiminta

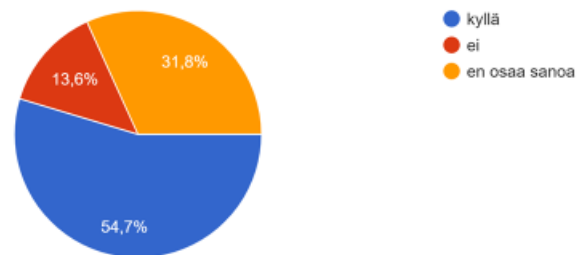
Onko Petosen palveluissa huomioitu mielestäsi erityisryhmät/vähemmistöt? (esim. maahanmuuttajataustaiset, syrjäytymisuhan alla olevat yms.)

257 vastausta

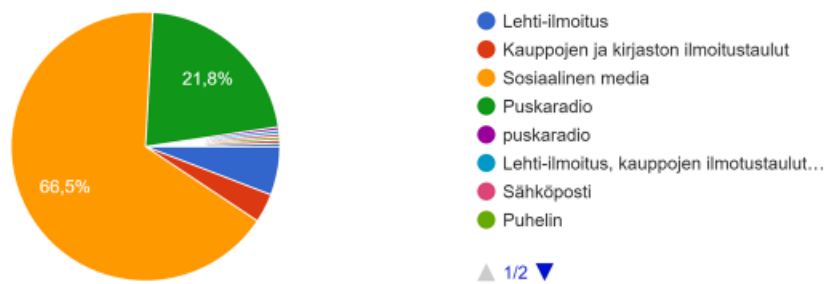
Onko Petosen palveluissa huomioitu mielestäsi kaikenikäiset asukkaat?

258 vastausta

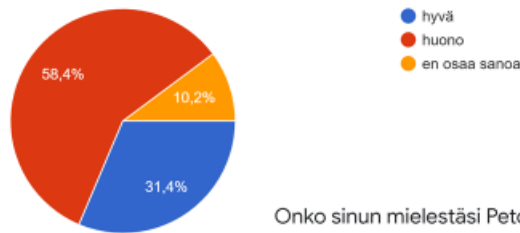

Jos Petosen alueella alkaisi uusi toiminta/palvelu, miten tieto tavoittaisi sinut parhaiten?

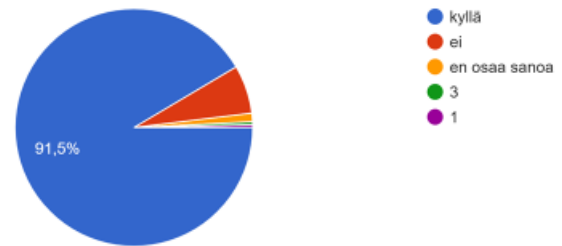
256 vastausta

Millainen mielikuva ihmisillä on Petosesta asuinalueena?
255 vastausta

Onko sinun mielestäsi Petosella hyvä asua?
258 vastausta

Miksi koet, että Petosella ei ole hyvä asua?

- Huumeet, alkoholi ja muut päihteet
- Rikollisuus
- Poliisit pyörii koko ajan
- Mihinkään et voi mennä ilman että joku epämääräinen juoppo tai narkki suunnilleen konttaa vastaan.
- Puukosta saattaa saaha millo vaa kyykykee ja juopot ja nistit riehuu sen verta paljo
- Omasta osoitteesta todella huonot bussit yhteydet (1 linja vain). Sukulaisten ja ystävien luokse pitkät välimatkat, yhteen suuntaan linja-autolla menee noin Tunti. Matkustaminen liian kallista.
- Liian pitkä matka keskustaan ilman autoa
- Rauhatonta
- Riippuu missä kohti asuu. Liikennettä on paikoin hyvin paljon, meteliä, asuinpaikasta riippuen rauhattomuutta. Mielestäni alueesta ei pidetä huolta riittävästi. = Ei juuri puistoja tai ulkoliikuntamahdollisuuksia kuin kävely
- Turvattomuuden tunne
- Kaipaen toiseen lähiöön
- Liikaa keskitetty maahanmuuttajia samalle alueelle

Vapaasta palautteesta poimittuja

Haluaisin semmosta käsillä tekemisen toimintaa. Ei leimaavia kerhoja. Kaikki emme käytä alkoholia tai huumeita. Olen vain yksinäinen

Puistot siistimmäksi. Vähän on päässeet repsahtamaan. Litmasen lammen ympäristö on ruma tällä hetkellä.

Lisää lapsiperheiden palveluja, panostusta leikkipuistoihin yms

Patsas rauhanaukiolle, pääsis kuvaamaan 😊

Ikäihmisille lisää palveluita sekä harrastetoimintaa

Joku yksi paikka josta löytyy kaikkien toimijoiden tarjoamat jutut. Itse olen ainakin laiska etsimään ja etsimään mahdollisia kiinnostuksen kohteita. 1 yhteinen paikka sille olisi hyvä.

Poistakaa uhkaavalta tuntuva jatkuva väkivallan pelko alueelta ja asunnoista.

Asukastupa takaisin!

Pankki, kansanpalavereita voisi järjestää ja ottaa sen tavaksi. Paneelikeskustelut alueen asukkaille! Vaikka joka kuukauden ensimmäinen torstai.

Ehdottomasti valvontaa petosen aukion alueelle etenkin kesäisin. Olisi hyvä, jos ihmisillä olisi jokin paikka missä viettää aikaa kesäisin ettei koulun piha olisi se jatkuva kokoontumis- ja ryypäyspaikka.

Ei ole palveluita yksinäisille ihmisille. Oletetaan ,että kaikki on juoppoja ja narkkeja. Semmonen työttömien toiminta juttu ois kiva. Ei keskittyisi vain päihdehuollon asiakkaisiin. Vaikka ,joku keski-ikäisten sinkkukerho olisi hyvä. En mitään paritusrinkiä tarkoita ,vaan miehet ja naiset harrastaisi yhdessä. Kuorolaulu, amatööri teatteri tms .vastaava .Kiitos hienosta tutkimuksesta. Sopii varmaan moneen muuhunkin lähiöön .👍 Hyvää opiskelun jatkoa

Toivoitavasti, perustaa viittomakielinen asukasyhdistys

Juurikin tuollainen yhdistyksen kautta oleva olohuone kuten pömpeli oli. Heikoimmassa asemassa olevilla ei ole varaa mennä keskustan tarjoamiin paikkoihin

Korotetut suojatiet pyörönkaarelle, jotta lasten kulku kouluun turvallisempaa ja vähentäisi myös mopopoikien turhaa räilytystä

Petosella voisi olla monikulttuurinen kahvila. Sekä laadukas ulko- tai sisäleikkipaikka lapsille. Aluetta tulisi kehittää lapsiperheiden näkökulmasta.

Esim. talkoot, johon voisi osallistua kaikenikäiset ihmiset, esim. roskien keruu, haravointi, kukkien istutus, puistojen hoito, koirien kakkojen, tupakan tumppien, purukumien keräily. kaikkeen, johon ei kunta kovinkaan panosta jne. ja tieto, että on todella kaikille tiedossa, yhteispeliä

Vapaa keskustelu

Mitä me toimijoina voisimme tehdä näiden tietojen valossa?